ЗВЯЗДА

3 чэрвеня 1998 г. серада, № 114 (23465)

● выдаецца са жніўня 1917 г. ● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА ● кошт 3000 рублёў

ТРАГЕДЫЯ

РАЗ'ЮШАНЫ СЛОН СТАЎ ПРЫЧЫНАЙ СМЕРЦІ ЖАНЧЫНЫ

У Гродзенскім заапарку адбыўся жудасны выпадак: слон, які тут ужо даўно жыў, нанёс моцныя траўмы жанчыне, што яго даглядала. Выратаваць яе не ўдалося — па дарозе ў бальніцу ад атрыманых цялесных пашкоджанняў жанчына, якой праз тры дні павінна было споўніцца 42 гады, памерла. У нябожчыцы засталося трое дзяцей, малодшаму з якіх усяго чатыры гады, старэйшая 21-гадовая дачка мае ўласнае дзіця.

Як паведаміла дырэктар заапарка, трагедыя адбылася падчас кармлення жывёлы. Канешне, рабіць нейкія канчатковыя высновы пакуль заўчасна, але відавочна, што жанчына парушыла правілы кармлення: не адгарадзіла слана, пакуль выкладвала яму ежу, чамусьці не зрабіла гэтую аперацыю за адзін раз, і, відаць, падышла да яго вельмі блізка. Слон схапіў хобатам жанчыну за ногі і пачаў матляць у паветры. Выкліканая «хуткая дапамога» ўжо нічым дапамагчы не змагла...

Па словах дырэктара заапарка, загінуўшая адпрацавала тут шэсць гадоў, ведала ўсе правілы абыходжання з жывёламі. Інструктаж праводзіцца з работнікамі не толькі перад тым, як прыняць іх на працу, і штоквартальна, але нават пасля выхаду з «бальнічнага» ці водпуску. Пакуль гэта не пацверджана (можа і не пацвердзіцца), але слон вельмі не любіў паху алкаголю.

Дарэчы, Сурак (менавіта так завуць індыйскага слана) жыве ў заапарку Гродна ўжо больш за 40 гадоў (наогул тут яны могуць дажываць да 60—70 гадоў). Па словах дырэктара, нораў меў спакойны, быў разумнай жывёлінай — выконваў пэўныя каманды, мог зачыніць за сабой агароджу. Аднойчы ён параніў нагу і вымушаны быў паўгадзіны трымаць яе ўзнятай, пакуль рану апрацоўвалі. З яго вачэй каціліся слёзы, але ён цярпеў усё, што з ім рабілі людзі. Тым больш дзіўна (нават для работнікаў заапарка), што нешта так магло раз'юшыць Сурака. Зараз на месцы працуе спецыяльная камісія, чые высновы адносна трагедыі стануць вядомымі ўжо ў бліжэйшы час.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ВАЛЮТНУЮ ВЫРУЧКУ Ў КАСТРЫЧНІКУ «ПАДКАРЭКЦІРУЮЦЬ...»

Цалкам верагодна, што напрыканцы верасня экспарцёраў змогуць абрадаваць: мяркуецца, што будуць унесены змены ў абавязковы продаж валютнай выручкі.

У планах Нацыянальнага банка Беларусі таксама і скарачэнне ўдвая да 1 кастрычніка абавязковага продажу валютнай выручкі.

Такім чынам, аб'ём абавязковага продажу замест цяперашніх 30 працэнтаў складзе 15. Аб гэтым паведаміў старшыня праўлення Нацбанка рэспублікі Пётр Пракаповіч.

Акрамя гэтага, кіраўнік галоўнага банка на сустрэчы з журналістамі паведаміў аб тым, што ў бліжэйшы час стаўка рэфінансавання, якая сёння складае 40 працэнтаў, не зменіцца. Кіраўнік Нацбанка сказаў, што стаўка рэфінансавання ў краіне ўтрымліваецца на ўзроўні інфляцыі, і па меры яе зніжэння будзе змяншацца і памер стаўкі.

Ігар ГРЫШЫН.

ДАЎГІ РАСТУЦЬ, З'ЯЎЛЯЮЦЦА ПРЫПІСКІ?

Пасля красавіцкай «адлігі» рост запазычанасці па заробках зноў рэзка пайшоў угору. Паводле апаратыўных звестак з Мінстата, па стану на 25 мая агульная сума своечасова нявыплачаных грамадзянам краіны грошай склала 1 трлн. 128,9 млрд. рублёў, што перавышае паказчык папярэдняга месяца больш чым у 1,3 раза. Адметна таксама, што неплацяжы ўзраслі адразу ва ўсіх рэгіёнах Беларусі, а таксама практычна па ўсіх (за выключэннем адукацыі) асноўных галінах народнай гаспадаркі.

Як і дагэтуль, у самым незайздросным становішчы застаецца сельская гаспадарка, на якую ці не «стабільна» прыпадае дзве трэці ад агульнай сумы неплацяжоў па заробках. Толькі за апошні месяц даўгі па калгасах павялічыліся на 184,3 млрд. (зараз яны складаюць 593 млрд.), а па саўгасах — на 65,9 млрд. (203,6 млрд.) рублёў. Аднак нават гэтую нярадасную статыстыку можна паставіць пад пэўнае сумненне.

Так, паводле інфармацыі, атрыманай з Федэрацыі прафсаюзаў, пасля праведзенага ФПБ у красавіку выбарачнага знаёмства з дзейнасцю некаторых калгасаў і саўгасаў Мінскай вобласці высветлілася, што некаторыя кіраўнікі прадстаўляюць у статорганы не зусім дакладную інфармацыю, або, кажучы інакш, на паперы заніжаюць рэальную суму доўгу. Зыходзячы з гэтага, па нашай інфармацыі, у бліжэйшы час Міністэрства працы, Мінстат, Мінсельгасхарч і прафсаюзы маюць намер правесці больш дэталёвую праверку прадпрыемстваў АПК.

Сяргей ГРЫБ.

«КРУГЛЫ СТОЛ» АБ ВОСТРЫХ ПРАБЛЕМАХ

У Маскве, у Пасольстве Рэспублікі Беларусь, адбыўся «круглы стол» «Саюз Беларусі і Расіі». Удзельнікі адзначылі сур'ёзнае значэнне Саюза дзвюх брацкіх дзяржаў для ўсёй СНД. Было падкрэслена, што працэсы інтэграцыі набываюць незваротны характар. І ў гэтай сувязі асаблівую ролю адыгрываюць кантакты беларускага кіраўніцтва з рэгіёнамі Расіі. Разам з тым, як падкрэслівалася, існуе яшчэ вялікі рэзерв для паглыблення і пашырэння інтэграцыйных працэсаў.

У сустрэчы прынялі ўдзел адказныя супрацоўнікі МЗС Расіі, дыпламаты пасольстваў краін СНД, прадстаўнікі навуковых колаў Беларусі і Расіі.

А. ПІНСКІ.

АДУКАЦЫЯ

МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ АБВЯРГАЕ «ДРУГАСОРТНАСЦЬ» СЕЛЬСКІХ АБІТУРЫЕНТАЎ

Штогод у вышэйшыя навучальныя ўстановы паступаюць 25 працэнтаў выпускнікоў гарадскіх і 20 працэнтаў выпускнікоў сельскіх сярэдніх навучальных устаноў краіны. Аб гэтым падчас прэс-канферэнцыі, прысвечанай прыёмнай кампаніі-98, паведаміў журналістам міністр адукацыі РБ Васіль Стражаў.

На сённяшні дзень кожны чацвёрты беларускі школьнік жыве ў сельскай мясцовасці. Аднак ужо зараз можна прагназіраваць, што ўсяго праз год-два іх колькасць значна павялічыцца: справа ў тым, што 40 працэнтаў «першаклашак», якія пераступяць у будучым навучальным годзе парог школы, стануць навучэнцамі менавіта сельскіх школ. А вось у горадзе, згодна з дэмаграфічным прагнозам, чакаецца скарачэнне школьнага кантынгенту.

Трэба заўважыць, што дэмаграфія прымушае Міністэрства адукацыі пэўным чынам карэкціраваць свае планы: улічваючы тыя абставіны, што ў бліжэйшыя чатыры гады колькасць выпускнікоў беларускіх школ у параўнанні з 1996/97 навучальным годам будзе на 15 працэнтаў большая (дасць аб сабе знаць, нарэшце, «дзіцячы бум» сярэдзіны 80-х), ужо ў наступным годзе ў дзяржаўных навучальных установах рэспублікі будзе павялічаны прыём абітурыентаў на дзяржаўнае фінансаванне.

Дарэчы, цікавасць выклікае наступны факт: у мінулым навучальным годзе у дзяржаўных ВНУ за дзяржаўны кошт навучаліся 25 тысяч студэнтаў, а за свае грошы — 31 тысяча чалавек, што нават больш за колькасць навучэнцаў недзяржаўных інстытутаў і універсітэтаў.

Што датычыцца пытання наконт існуючай розніцы ў падрыхтоўцы гарадскіх і сельскіх абітурыентаў, то, па словах Васіля Стражава, у мэтах стварэння абітурыентам роўных магчымасцяў пры паступленні ў ВНУ, сёлета вышэйшыя навучальныя ўстановы будуць выдзяляць спецыяльнасці для правядзення пасобнага конкурсу паміж выпускнікамі сельскіх і гарадскіх школ. Акрамя таго, па шэрагу спецыяльнасцяў будзе ажыццяўляцца мэтавая кантрактная падрыхтоўка, якая таксама значна павялічыць шанцы сельскай моладзі на атрыманне вышэйшай адукацыі. Між іншым, натхніць сельскую моладзь на пакарэнне адукацыйнага алімпа, магчыма, дапаможа тая акалічнасць, што 90 працэнтаў прафесарскага саставу флагмана айчыннай навукі — БДУ на цяперашні момант складаюць выхадцы з сельскай мясцовасці.

Надзея НІКАЛАЕВА.

ПЕРШЫЯ З ПЕРШЫХ

Першым выпускам малодшых камандзіраў пачалося адраджэнне традыцыі палкавых школ у Беларусі. Двойчы на год у 3-й брыгадзе войскаў спецыяльнага назначэння будуць адбывацца выпускі сяржантаў. Нядаўна генерал-маёр Сівакоў павіншаваў першых выпускнікоў і ўручыў ім спецыяльныя сертыфікаты. А даўні сябар мінскіх спецназаўцаў айцец Фёдар благаславіў хлопцаў у берэтах на праведны шлях.

Анатоль КЛЯШЧУК.

Фота аўтара.

«УКЛАДАННЕ» Ў ДЗЯЦЕЙ — ГЭТА ЎКЛАДАННЕ Ў БЯСПРОЙГРЫШНУЮ ПЕРСПЕКТЫЎНУЮ СПРАВУ

Незвычайнае «збудаванне» з'явілася прама ля цэнтральнай прахадной канцэрна «Амкадор»: размаляваны, трохметровай вышыні замак. Гумавы. А ўнутры замка — крутая вінтавая горка. Зразумела, гэту горку «асядлала» шумлівая дзятва...

А яшчэ яна дружна асядлала пагрузчыкі і іншыя машыны, выпускаемыя ў канцэрне, якія стаялі тут жа, непадалёк ад прахадной, — былі выгнаны за яе вароты спецыяльна. Побач хлапчукі і дзяўчынкі «гарцавалі» на конях; працавалі атракцыёны і палявая кухня з салдацкай кашай; артысты тэатра юнага гледача паказвалі Казку аб дабраце...

Так адзначалі Міжнародны дзень дзяцей (і заканчэнне навучальнага года) у канцэрне «Амкадор». Дакладней, так святкавалі дзеці супрацоўнікаў канцэрна, а таксама жыхары Фрунзенскага раёна сталіцы, якія прыйшлі на гэта свята. Былі тут таксама розныя конкурсы і спартыўная эстафета, а больш за 100 вучняў атрымалі з рук прэзідэнта канцэрна Валянціна Радзівонава каштоўныя падарункі — за выдатную вучобу.

На арганізацыю гэтага свята канцэрн выдзеліў немалую суму. Але, як падкрэслілі тут, грошы ўкладзены ў бяспройгрышную, перспектыўную справу. У канцэрне выплачваюць дзецям яго супрацоўнікаў — выдатнікам вучобы стыпендыі; за кошт яго сродкаў камп'ютэрызаваны класы ў 116-й і 96-й школах.

Сёлета 660 дзяцей — працаўнікоў канцэрна — (па 20 у змену) адпачнуць у яго дзіцячым аздараўленчым лагеры «Алімпія», прычым пуцёўка ў лагер абыдзецца бацькам усяго ў 5 працэнтаў ад яе поўнага кошту, астатняе, зразумела, даплаціць прадпрыемства.

Акрамя таго, 240 дзяцей адправяцца на 12-дзённы адпачынак у Балгарыю — пуцёўка таксама танная і ў дадзеным выпадку таксама спансіруе канцэрн. А яшчэ сёлета многія прадстаўнікі прывілеяванага класа «Амкадора» разам са сваімі бацькамі адпачнуць на беразе Чорнага мора — на ўласнай канцэрнаўскай базе адпачынку.

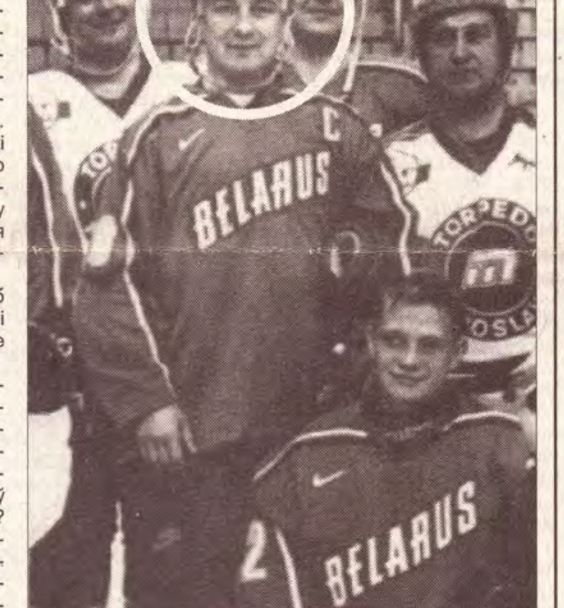
Шкада, не ўсе і не паўсюдна ў рэспубліцы робяць (дакладней — могуць рабіць) такія важкія і патрэбныя ўкладанні.

Іван БАРАНОЎСКІ.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

НА НАЧНОЙ ДЫСКАТЭЦЫ СТРАЛЯЛІ Ў ТРЭНЕРА ХАКЕЙНАЙ ЗБОРНАЙ БЕЛАРУСІ

Як ужо паведамляла наша газета, у мінулыя выхадныя на начной сталічнай дыскатэцы «Макс-шоу», што ў мінскім кінатэатры «Кастрычнік», прагучалі выстралы. Сёння дакладна вядома, што адзін з параненых — трэнер мінскага клуба «Юнацтва» і зборнай Беларусі па хакею Міхаіл Захараў...

Пакуль што падзеі, якія адбываліся пад раніцу ў мінулую суботу, заблытаныя і туманныя. Як стала вядома карэспандэнту «Звязды», стрэлы прагучалі прыблізна каля пяці гадзін раніцы. Па папярэдняй версіі, Міхаіл Захараў, які накіроўваўся з другога паверха на першы, быў аклікнуты, пасля чаго і прагучаў першы стрэл. Другім стрэлам незнаёмец параніў ахоўніка дыскатэкі (сцвярджаюць, між тым, што быў і трэці стрэл), і, што называецца, «растварыўся». Ужо праз паўгадзіны трэнер быў дастаўлены ў 9-ю клінічную бальніцу, дзе яму тэрмінова была зроблена аперацыя (на шчасце, куля прайшла навылёт, і не зачапіла жыццёваважных органаў).

«На жаль не можам вам падрабязна расказаць аб інцыдэнце, бо самі не былі відавочцамі, — паведамілі нам супрацоўнікі адміністрацыі начной дыскатэкі. — Усе пытанні да аховы».

Вельмі і вельмі шкада, што само кіраўніцтва на адно наша простае, але рэзоннае пытанне: «Як здарылася, што пры вашай хвалёнай сістэме пропуску наведвальнікаў незнаёмы змог пранесці на дыскатэку агнястрэльную зброю?» так і не змагло даць уразумляльнага адказу. «Спала ў шапку» ахова? Страляючы быў іх знаёмым? Альбо пранёс зброю ў кінатэатр зараней? Пытанні пакуль застаюцца без адказаў, даць якія павінна следства. Дарэчы, «справа» гэта, напэўна, настолькі засакрэчаная, што ў следчым аддзеле Савецкага РАУС нам нават не паведамілі прозвішча чалавека, які вядзе гэта расследванне. Не кажучы ўжо аб некаторых іншых фактах, якія датычацца нашумелага інцыдэнту.

Не ўдалося даведацца нам аб падрабязнасцях гісторыі і непасрэдна ад Міхаіла Міхайлавіча — ля яго палаты ў 1-м хірургічным аддзяленні выстаўлены пост аховы, які прапускае да Захарава толькі сваякоў і прадстаўнікоў следчых органаў. Самі ахоўнікі паведамілі нам, што здароўе іх «апекуна» ідзе на папраўку — учора Міхаіл Захараў ужо пачынаў хадзіць. «У кашулі чалавек нарадзіўся, — пракаменціраваў пасляаперацыйны стан хакейнага трэнера яго лечачы ўрач Аркадзь Ларыёнаў. — А ўвогуле, пакуль ідзе следства, даваць нейкія ацэнкі я не маю права...»

Версій з нагоды здарэння шмат. Наколькі яны блізкія да ісціны — іншая справа. Адны сцвярджаюць, што адбылася звычайная бытавая «разборка» (маўляў, нешта не падзялілі паміж сабой), другія не выключаюць, што была спроба выканаць заказное забойства (праўда, спецыялісты лічаць, што ў такім выпадку «кілер» спрацаваў занадта непрафесійна), ёсць варыянт і таго, што Захарава проста маглі з кімсьці пераблытаць.

Следства ідзе, і, як стала вядома карэспандэнтам «Звязды» з дакладна інфармаваных крыніц, зараз апэратыўнікі «зацікавіліся» адным з хакеістаў беларускай хакейнай зборнай, які, магчыма, можа праліць святло ў гэтай пакуль што таямнічай справе.

Ігар ШЧУЧЭНКА, Алесь СІВЫ.

ПАСТАНОВА САВЕТА РЭСПУБЛІКІ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

АБ ВЫБРАННІ В. З. ШУКЛІНА СУДДЗЁЙ КАНСТЫТУЦЫЙНАГА СУДА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

У адпаведнасці з пунктам 3 часткі першай артыкула 98 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь выбраць Шукліна Валянціна Зосімавіча суддзёй Канстытуцыйнага суда Рэспублікі Беларусь.

Старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь П. ШЫПУК

29 мая 1998 г., г. Мінск, № 325-СР/IV

ПРЭЗІДЭНТ ДАРУЧЫЎ УРАДУ

Па даручэнню прэзідэнта краіны Аляксандра Лукашэнкі 2 чэрвеня ў Савеце Міністраў былі разгледжаны прапановы па ўзмацненню ролі дзяржавы ў пытаннях вытворчасці, захоўвання і рэалізацыі алкагольных і тытунёвых вырабаў. Як паведамілі БЕЛТА з Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, па выніках гэтага разгляду Савет Міністраў прапануе кіраўніку дзяржавы сістэму мераў, накіраваную на паляпшэнне дзейнасці ў гэтай сферы і безумоўную абарону дзяржаўных інтарэсаў.

БЕЛТА.

ДЗЯРЖАЎНАЯ МАНАПОЛІЯ НЕ АЗНАЧАЕ ЗАБАРОНУ НА ВЫТВОРЧАСЦЬ АЛКАГОЛЮ НА ПРЫВАТНЫХ ПРАДПРЫЕМСТВАХ

Савет Міністраў Беларусі рыхтуе падрабязны даклад прэзідэнту краіны аб узмацненні ролі дзяржавы ў галіне кантролю над вытворчасцю, рэалізацыяй і захоўваннем алкагольнай і тытунёвай прадукцыі. Гэтаму пытанню была прысвечана спецыяльная ўрадавая нарада, якая адбылася 2 чэрвеня.

Прэм'ер-міністр рэспублікі Сяргей Лінг падкрэсліў на нарадзе асаблівую сацыяльную значнасць гэтай праблемы. Дзяржаўная спіртавая і тытунёвая манаполія дае магчымасць гарантаваць не толькі здароўе нацыі, але і служыць сур'ёзнай крыніцай фінансавання нацыянальнага бюджэту. Напрыклад, доля акцызных плацяжоў за алкагольную прадукцыю ў агульным аб'ёме падатковых паступленняў у параўнанні з 1993 годам падвоілася і складае сёння амаль 8 працэнтаў. За 4 месяцы гэтага года ў даход дзяржавы толькі па гэтаму артыкулу пералічана 3,8 трыльёна рублёў. На ўнутраным рынку намецілася ўстойлівая тэндэнцыя да скарачэння спажывання імпартнай алкагольнай прадукцыі, пастаўкі якой за апошнія два гады зменшыліся ў тры разы.

У гэтым сельскагаспадарчым сезоне чакаецца, што рэспубліка ў асноўным забяспечыць свае патрэбнасці ў высакаякасным збожжы для вытворчасці спірту на ўзроўні каля 200 тысяч тон. Пры гэтым спецыялісты прагназіруюць некаторае замаруджанне тэмпаў росту выпуску моцных алкагольных напояў. Выслабаненае месца на рынку павінны заняць вінаградныя і якасныя пладова-ягадныя віны. Аб'ёмы продажу апошніх у 1997 годзе павялічыліся на 57 і 37 працэнтаў адпаведна.

У ходзе нарады было адзначана, што дзяржаўная манаполія не азначае забарону на вытворчасць алкаголю ў альтэрнатыўным сектары эканомікі. Зразумела, пры ўмове выканання ўстаноўленых правілаў. Існуюць даволі жорсткія схемы ліцэнзавання гэтага віду дзейнасці, кватавання паставак у гандлёвую сетку і маркіроўкі гатовай прадукцыі.

Сёння вядзецца размова аб увядзенні дадатковай абмежавальнай меры — абавязковым дэклараванні аб'ёмаў вытворчасці алкаголю. Некаторыя змяненні, напэўна, адбудуцца і ў сферы цэнаўтварэння. Справа ў тым, што дзяржаўны лікёрагарэлачны завод атрымлівае прыбытак з адной выпушчанай бутэлькі гарэлкі 200 — 300 рублёў, у той час як магазін «наварвае» каля 6-7 тысяч.

Уладзіслаў ПЛАТУН, БЕЛТА.

Футбол

У СТАНЕ ЛІДЭРАЎ СТАНОВІЦЦА ЦЕСНА

Фактычна без змяненняў засталася турнірная табліца пасля завяршэння 8-га тура VIII чэмпіянату Беларусі па футболу, які прайшоў у мінулыя выхадныя. Бадай, толькі ў групе лідэраў стала трохі цеснавата. Адзін з іх — сталічнае «Тарпеда» пачынала тур са сваімі аднаклубнікамі з Магілёва «Тарпеда-Кадзіна». Гульня завяршылася ўнічыю — 2:2. Гэты галявы паказчык быў перакрыты ў матчах «Белшына» — «Камунальнік», «Нафтан-Дэвон» — «Маладзечна». Абедзве сустрэчы завяршыліся з лікам 5:1 на карысць гаспадароў. На адзін мяч менш пабывала ў варотах гасцей у паядынку паміж мазырскай «Славіяй» і салігорскім «Шахцёрам». Лік сустрэчы — 4:1.

Вынікі астатніх сустрэч: Дынама (Мн) — Днепр-Трансмаш — 2:1, Нёман — Лакаматыў-96 — 0:0, Гомель — Дынама (Бр) — 1:0, Дынама-93 — БАТЭ — 1:1.

Турнірная табліца пасля 8-га тура

	Г	В	Н	П	М	А
1. Днепр-Трансмаш	8	5	1	2	19—5	16
2. Тарпеда	8	4	4	0	13—5	16
3. БАТЭ	8	4	3	1	14—9	15
4. Тарпеда—Кадзіна	8	4	2	2	13—10	14
5. Славія	8	4	2	2	13—11	14
6. Дынама-93	8	3	4	1	13—6	13
7. Белшына	8	3	3	2	9—5	12
8. Лакаматыў-96	8	3	3	2	7—5	12
9. Гомель	8	3	3	2	8—7	12
10. Шахцёр	8	3	3	2	7—10	12
11. Дынама (Бр)	8	3	1	4	9—7	10
12. Дынама (Мн)	8	3	1	4	7—10	10
13. Нафтан-Дэвон	8	2	1	5	11-14	7
14. Нёман	8	1	3	4	4—12	6
15. Маладзечна	8	1	0	7	8—20	3
16. Камунальнік	8	0	2	6	4—23	2

Чарговы, 9-ы тур пройдзе 3-4 чэрвеня.

Уладзімір ЗДАНОВІЧ.

КУРСЫ АБМЕНУ НАЯЎНЫХ ВАЛЮТ У КАМЕРЦЫЙНЫХ БАНКАХ І АФІЦЫЙНЫ КУРС, УСТАНОЎЛЕНЫ НАЦЫЯНАЛЬНЫМ БАНКАМ НА 2 ЧЭРВЕНЯ 1998 г. (па стану на 15.00)

Назва банка	USD		DM		RUR		Тэлефон для даведак
	Купля	Продаж	Купля	Продаж	Купля	Продаж	
Мінск (0-17)							
Белпрамбудбанк	47000	48000	25700	26900	7200	7800	233-2110
Мінсккомплексбанк	48000	48500	26800	27300	7770	7870	228-2055
Пріорбанк	47500	48000	26600	27000	7700	7900	245-5721
Нацыянальны банк РБ (курс для безнаяўных разлікаў)	35860.00		20172.13		5820.00		Курс на 3.06.1998
Цэнтрабанк Расіі	6.166		3.4613				

На працягу дня ўстаноўленыя курсы могуць мяняцца, курсы галаўнога ўпраўлення банка могуць неістотна адрозніваца ад курсаў, установленых у абменных пунктах. Інфармацыя атрымана ад галаўных упраўленняў негандлёвых аперацый адпаведных банкаў.

Агенцтва ГРАЎЦОВА.

	USD		DM		RUR		
Рынкавы намінальны курс (міжбанкаўскі рынак)	66200	67200	37172	37744	10721	10891	
Рэальна абгрунтаваны намінальны курс (прыблізна)	58000	58500	32400	32900	9100	9600	

ЕСВ
„Звезда пленительного счастья!"
Вам желаю того же
ВСпиваков

Такое шчырае пажаданне чытачам «Звязды» напісаў галоўны «віртуоз Масквы» Уладзімір СПІВАКОЎ.

Інтэрв'ю з ім у гасцёўні «Звязды» чытайце на 3-й стар.

Традыцыйнае свята беларускай культуры «Браслаўскія зарніцы-98» адбыўся ў лесапарку Лесьнічоўка ў Браславе.

Два дні з раніцы да позняга вечара разам з жыхарамі горада весяліліся артысты з Ушацкага, Докшыцкага, Шумілінскага, Лепельскага, Міёрскага і іншых раёнаў Прыдзвіншчыны. У свяце ўдзельнічалі таксама госці і артысты з латвійскага горада Даўгаўпілса.

У рамках свята прайшоў першы абласны конкурс народных майстроў па лозапляценню «Лазовы прут», адбылося знаёмства з беларускай кухняй, былі выстаўлены арыгінальныя работы ўмельцаў Віцебшчыны.

На здымку: сям'я майстроў па лозапляценню з Міёраў — муж Баляслаў, жонка Галіна і сын Аляксандр Чарняўскія са сваімі работамі.

Фота Аляксандра ХІТРОВА, БЕЛТА.

ЗОНА АСАБЛІВАЙ УВАГІ

Будзьце здаровымі, «чарнобыльцы»

Да аховых мераў, якія дазваляюць знізіць рызыку шкодных для здароўя чалавека наступстваў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, у шэрагу іншых сваё месца займаюць аздараўленне і санаторна-курортнае лячэнне «чарнобыльцаў». На сёлетні год Гомельшчыне выдзелена на гэтыя мэты 1394 мільярды рублёў з тым разлікам, каб бясплатна маглі паправіць сваё здароўе каля двухсот тысяч чалавек.

Гэта дзеці і падлеткі, перасяленыя з зон эвакуацыі, пражываючыя на тэрыторыі са шчыльнасцю забруджвання адзін кюры на квадратны кіламетр і вышэй, удзельнікі ліквідацыі вынікаў катастрофы на ЧАЭС (18 і 19 артыкулы адпаведнага Закона Рэспублікі Беларусь), дарослыя, якія жывуць на тэрыторыі забруджвання 15 і больш кюры.

Вядома, што радыяцыя аказвае большае ўздзеянне на дзяцей, чым на дарослых, таму для іх выдаткавана на аздараўленне 82 працэнты пуцёвак.

Гэтыя лічбы прывяла начальнік абласнога ўпраўлення па аздараўленні і санаторна-курортнаму лячэнню насельніцтва Валянціна Драздова, якая зазначыла, што калі пуцёўкі з грыфам «ЧАЭС» на першы квартал былі раздадзены па раёнах, дык некаторыя з іх (Брагін, Хойнікі, Нароўля) частку іх вярнулі назад ва ўпраўленне. Прычыны? Зімой, маўляў, там не знайшлося ахвотнікаў аздараўляцца. Сітуацыя не вельмі прыемная, бо гэтыя ж раёны, як высветлілася, летась аздаравілі сваё насельніцтва ў працэнтных адносінах куды менш, чым, скажам, Чачэрскі ці Буда-Кашалёўскі раёны. Напрыклад, у Хойніках з выдзеленых 1656 пуцёвак у прэстыжныя санаторыі Прыбалтыкі і Беларусі ўзялі ўсяго... 168.

А што трэба было зрабіць, каб пуцёўкі, як гаворыцца, не «згарэлі»? Вымушаны былі пайсці па добра выверанаму шляху: як і раней, згодна з планам кругласутачнага аздараўлення арганізавалі групы школьнікаў, якія і былі накіраваны на санаторна-курортнае лячэнне з адначасовай вучобай там. Ніхто не будзе аспрэчваць тое, што адным з важнейшых момантаў у аздараўленні «чарнобыльцаў» з'яўляецца задача правільна спланаваць пуцёўкі, бо аздаравіць толькі ў летні перыяд гэту катэгорыю людзей практычна немагчыма.

Таму абласное ўпраўленне заключыла ўжо больш за 50 дагавароў на круглагадовае аздараўленне са здраўніцамі Беларусі, якія маюць атэстацыйную катэгорыю і адпавядаюць высокім патрабаванням. Упор на здраўніцы краіны зроблены не выпадкова. Бо, як паказала практыка, для нашых людзей клімат Беларусі з'яўляецца максімальна карысным як для адпачынку, так і для лячэння, тым больш, што і лячэбная база санаторыяў няблагая. Але гэта зусім не азначае, што забыты пуцёўкі на аздараўленне за межамі рэспублікі. Ужо заключаны дагаворы на прыём «чарнобыльцаў» у Краснадарскім краі, ва Украіне, ёсць прапановы на іх аздараўленне ў Малдове. Усё ж упраўленне робіць канкрэтныя захады для таго, каб адпачынак дзяцей і іх аздараўленне праходзілі ў найбольш спрыяльны летні перыяд. Для гэтага, у прыватнасці, будуць выкарыстаны 45 аздараўленчых лагераў (былыя піянерскія), якія знаходзяцца ў чыстай ад радыяцыі зоне. Праўда, выдзелена на іх рамонт і аздараўленне мала фінансавых сродкаў, таму ўпраўленне рэкамендуе гаспадарамі гэтых лагераў, скааперавацца з іншымі арганізацыямі, дзеці работнікаў якіх будуць мець магчымасць атрымаць туды пуцёўкі. Мяркуецца, што ў названых лагерах змогуць адпачыць і аздаравіцца 27 тысяч дзяцей. Гэта, вядома, малавата. І справу можна было б паправіць, калі б урад рэспублікі знайшоў магчымасць выдзеліць неабходныя сродкі (а гэта, па разліках спецыялістаў, да сямі мільярдаў рублёў) для заканчэння трох карпусоў недабудаванай пад Светлагорскам базы адпачынку, якія знаходзяцца ў стадыі паўгатоўнасці. Яны маглі б прыняць дадаткова за адзін заезд больш за 250 дзяцей. Акрамя таго, у школах вобласці ў летні час мяркуецца адкрыць так званыя лагеры дзённага знаходжання дзяцей, якія летась добра сябе зарэкамендавалі.

Зараз упраўленне ў пошуку вырашэння і наступнай праблемы — аздараўлення дашкольнікаў з маці. У мінулым годзе яго прайшлі ўсяго 9,7 працэнта дзяцей, і, каб зрушыць справы ў лепшы бок, сёння разглядаецца прапанова на базе прафілакторыя чыгуначнікаў у Гомелі арганізаваць аддзяленне для аздараўлення хлопчыкаў і дзяўчынак дашкольнага ўзросту. Яны будуць там знаходзіцца 24 дні і праходзіць лячэнне (а лячэбная база там выдатная). Наступны варыянт аздараўлення дашкольнікаў — перабудаванне будынкаў некаторых дзіцячых садоў пад санаторыі. Гэтае пытанне прапрацоўваецца даволі актыўна ў Мазыры і Рэчыцы.

Цікавая сітуацыя складваецца з аздараўленнем «ліквідатараў». У мінулым годзе яго прайшлі не больш як 18 працэнтаў. Астатнія задаволіліся кампенсацыяй. Прычыны? У кожнага яны розныя, аднак шкада, што некаторыя з іх забываюць, што за грошы здароўе не купіш. У першым квартале сёлетняга года «ліквідатары», можна сказаць, аздараўляцца не пажадалі. Як будзе далей — пакажа час.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

Прыехаў «Віцязь» і ў Маладзечна

«Віцязь» — так названы новы гандлёвы дом Віцебскага вытворчага аб'яднання па вытворчасці тэлевізараў. Гэты дом гасцінна расчыніў дзверы ў цэнтры Маладзечна.

Не толькі вядомую тэлеапаратуру вырабляюць майстры ВА «Віцязь» — іх марка стаіць на станцыях наземнага спадарожнікавага прыёму, маніторах, медыцынскай тэхніцы, лічбавых сістэмах міжстанцыйнай сувязі, мэблі з ДС і натуральнага дрэва. Шматлікія тавары, вырабленыя ў вытворчым аб'яднанні, можна набыць у гэтым гандлёвым доме. Трэба зазначыць, што прадукцыя «Віцязя» створана з ужываннем самых новых тэхналогій і распрацовак, камплектуецца элементамі вядучых фірмаў свету. Сетка высакаякаснага сервіснага абслугоўвання падтрымлівае канкурэнтаздольнасць «Віцязя» на рынку.

Яўген ПЯСЕЦКІ.

НА ЗДЫМКАХ: першыя пакупнікі маладзечанскага гандлёвага дома; радыёмеханік па сервіснаму абслугоўванню **Аляксандр ДЗЕЦЫК** дэманструе навейшае медыцынскае абсталяванне.

СПАЖЫВЕЦ

Чарнасліў: звычайны ласунак ці заменнік лекаў?

Так ужо склалася, што з усёй сушанай садавіны на беларускім рынку лепш за ўсё «прыжыўся» малдаўскі чарнасліў. Як правіла, менавіта яго выкарыстоўваюць хатнія гаспадыні ў якасці дэсерту да стала, начынкі для пірага ці для ўпрыгажэння тортаў. Аднак мала каму з іх вядома, што акрамя цудоўнага смакавага букета чарнасліў валодае цэлым шэрагам лекавых і прафілактычных якасцяў....

Малдаўскі чарнасліў з'яўляецца своеасаблівай вітамiннай скарбонкай, у якую ўваходзяць аскарбінавая кіслата (да 8 мг/100 г), рыбафлавін (0,15 мн), карацін (да 4,8 мг), вітамін В6 (0,27 мг), фоліевая кіслата (4 мкг) і іншыя вітаміны. Разнастайны таксама і яго мінеральны састаў, прадстаўлены 16—19 макра- і мікраэлементамі, у ліку якіх: кальцый — 50 мг/100 г, медзь — 0,4 мг, жалеза — 2,5 мг, магній — 45 мг, марганец — 0,22 мг, фосфар — 74 мг, калій — ад 700 да 1000 мг, натрый — ад 4 да 40 мг, цынк — 0,53 мг, кобальт — 0,9 мкг і г. д.

Наяўнасць у чарнасліве жалеза і аскарбінавай кіслаты дапамагае лепшаму засваенню страў у арганізме. Фітатэрапія ж увогуле рэкамендуе выкарыстанне сліў тым, у каго назіраецца вяласць страўніка, атэрасклероз, захворванні жоўцевага пузыра, гіпертанія ці захворванне нырак. Чарнасліў, як крыніца арганічных кіслот і дыетычных валокнаў, рэкамендуецца таксама пры лячэнні вострых і хранічных запораў. Калі гаварыць аб прафілактычных якасцях чарнасліву, трэба нагадаць аб прысутнасці ў яго хімічным саставе калію і натрыю. З аднаго боку, нізкі ўзровень утрымання натрыю ў гэтым прадукце дазваляе папярэдзіць у чалавека высокі крывяны ціск, а з другога — высокае штодзённае паступленне калію ў арганізм з садавіны і агародніны (а ў чарнасліве, заўважым, калій прысутнічае ў вялікай колькасці) дазваляе знізіць рызыку смерці ад удару ці паралічу на 40 працэнтаў.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Валюту чакаюць паштовыя вандроўкі

Унікальную і вельмі карысную для спажыўцоў паслугу — перасылку за мяжу валюты ў паштовым канверце — стала аказваць жыхарам краіны дзяржаўнае аб'яднанне «Белпошта».

Усім, хто пажадае выкарыстаць гэтую магчымасць, трэба ведаць, што сума грошай ці грашовых чэкаў, пакладзеных у адзін канверт, не павінна перавышаць у пераразліку 200 доляраў ЗША па курсу Нацыянальнага банка на момант афармлення карэспандэнцыі. Заўважым, што беларускія і расійскія рублі поштай для перасылкі прымацца не будуць. Колькасць жа канвертаў з валютай пошта не абмяжоўвае. Абмежавана толькі кола дзяржаў, у якія будуць накіроўвацца каштоўныя пісьмы: адпраўляць валюту па пошце можна толькі ў тыя краіны, якія маюць службы пісьмовай карэспандэнцыі аб'яўленай каштоўнасці, са спісамі якіх можна азнаёміцца ў любым паштовым аддзяленні.

Трэба дадаць таксама, што новую паслугу спажывец будзе аплачваць у памеры 10 працэнтаў ад грашовай сумы. Гарантыю ж дастаўкі каштоўнага канверта бяруць на сябе паштавікі: у выпадку яго страты, валюта адпраўшчыку будзе вяртацца. Дарэчы, па словах намесніка генеральнага дырэктара аб'яднання «Белпошта» па эксплуатацыі Ніны Юшкевіч, як правіла, міжнародная карэспандэнцыя губляецца не ў Беларусі, а за мяжой, аб чым, дарэчы, сведчаць лічбы: калі ў мінулым годзе беларускія паштавікі страцілі на тэрыторыі нашай краіны толькі адно міжнароднае пасланне, то за мяжой іх згубілі каля сотні...

Надзея НІКАЛАЕВА.

«ПАРТФЕЛЬ ЗАКАЗАЎ У НАС ПЕРАВЫШАЕ ЎЗРОВЕНЬ ВЫКАРЫСТАННЯ МАГУТНАСЦЯЎ»

Такі, сёння даволі рэдкі факт паведаміў дырэктар гродзенскага вытворчага аб'яднання «Хімвалакно» Анатоль Сямёнаў групе журналістаў рэспубліканскіх выданняў, якія напярэдадні Дня хіміка наведалі прадпрыемства. Паездку арганізавалі Нацыянальны прэс-цэнтр Беларусі і дзяржаўны канцэрн «Белнафтахім».

Нездарма кажуць, што ўсё пазнаецца ў параўнанні. Дык вось, калі параўноўваць з 1990 годам (бадай, самым паспяховым у біяграфіі аб'яднання), чаму тут радавацца? Бо цяперашнія паказчыкі складаюць толькі 65 працэнтаў ад колішніх; і калі да канца года здолеюць выйсці на 70 працэнтаў, гэта будзе поспех.

Аднак заслугоўвае ўвагі і іншае параўнанне. 1994 год. «Хімвалакно» калі не дыхае на ладан, дык уяўляе сабой бледны цень учарашняга флагмана хімічнай індустрыі Савецкага Саюза. Многія традыцыйныя рынкі збыту страчаны, з новымі гаспадарчымі сувязямі — праблема. У выніку дакаціліся, а дакладней праваліліся да... 35 працэнтаў ад узроўню 1990 года. Зрэшты, зусім не сенсацыя на постсавецкай прасторы, калі сотні і тысячы вытворцаў апынуліся на мяжы краху. Розніца толькі ў тым, што многія з іх і сёння ледзь трымаюцца «на плаву», а некаторыя, ачуняўшы ад першых неспадзяванак рынку, паступова і ўсё больш упэўнена заяўляюць аб сабе ўжо ў новых умовах гаспадарання. «Хімвалакно» — менавіта з ліку апошніх. Летась вырабілі прадукцыі (гродзенцы спецыялізуюцца на вытворчасці тэхнічных нітак, корднай тканіны для шыннай прамысловасці, жгутавых тэкстураваных нітак, канструкцыйных поліамідных матэрыялаў) амаль на 40 працэнтаў больш, чым у папярэднім годзе. А сёлета такімі ж тэмпамі «абганяюць» ужо 1997 год. Зноў працуе спыненае ў крызісны перыяд абсталяванне. Што гэта? Усмешка фартуны, звязаная з кан'юнктурай рынку?

— Велізарная праца ўсяго калектыву, — адказвае Анатоль Сямёнаў.

Стаўка зроблена перш за ўсё на якасць прадукцыі. Яе асартымент за апошнія тры гады абнавілі на 55 працэнтаў. Напрыклад, зменшыўся попыт на жгутавыя ніткі (у сувязі з крызісам на дыванoвых прадпрыемствах Расіі) — закупілі новае абсталяванне. Вырабляюць тое, што патрэбна рынку. Журналістаў пазнаёмілі з самым буйным праектам апошняга часу— установкай па вытворчасці поліаміднага гранулятара. Пульт кіравання размешчаны ў невялікім пакоі. Пад нашы традыцыйныя прыборы, па словах начальніка прадзільнага цэха № 1 Міхаіла Дзяменцьева, не хапіла б і трох, значна большых па плошчы памяшканняў, спатрэбілася б у пяць разоў больш апаратчыкаў. Да таго ж, на стадыі атрымання тэхнічных нітак цяпер выключаны руцінна-выцяжны цэх. А вага «порцыі» нітак залежыць толькі ад жадання пакупніка: на патроне можа быць і 500 грамаў, і 25 кілаграмаў.

Не скажаш, што ўмовы атрымання крэдыту пад гэты праект (60 мільёнаў нямецкіх марак) для аб'яднання «казырныя». «Нявыгадна» — і так кажуць. Але бясспрэчна і каштоўна тое, што зроблены тэхналагічны прарыў. Тэхнічныя ніткі з новай машыны — нарасхват, усё прадаецца ў далёкае замежжа. Шкада толькі, што пакуль немагчыма выканаць усе заказы і экспарцёраў «падсякае» розніца ў валютных курсах Нацбанка і міжбанкаўскай біржы. Дарэчы, спецыялісты фірмы «Цымер» былі здзіўлены майстэрствам гродзенскіх хімікаў, якія практычна ўласнымі сіламі змантавалі ўстаноўку ў сябе, а потым паехалі дзяліцца вопытам у Фергану. А што ж з кадрамі, якіх вызваліла новая тэхналогія? Усе яны працаўладкаваныя на прадпрыемстве. Толькі за мінулы год стварылі 98 новых рабочых месцаў. Аказалася, што нават на звычайных вяроўках можна мець немалую капейку. Добрым попытам карыстаюцца і буксіровачныя фалы для вялікагрузных аўтамабіляў. Дарэчы, у аб'яднанні перапрацоўваюцца практычна ўсе адходы, якія ўтвараюцца ў ходзе тэхналагічнага працэсу.

«Хімвалакно» акуратна разлічваецца з бюджэтам за газ і электраэнергію, рэдка бярэ крэдыты, без затрымкі плаціць зарплату сваім людзям. Сярэдні заробак сёння складае звыш 6 мільёнаў рублёў, і ніхто не забараняе атрымліваць больш. Абавязковая ўмова тут адна — скарачайце затраты. Што і робіцца па многіх напрамках. А вось скарачаць сацыяльную сферу не збіраюцца. На балансе прадпрыемства — 5 дзіцячых садоў на 1480 месцаў, санаторый-прафілакторый з басейнам, шэраг інтэрнатаў. Сёлета толькі на санаторныя і турыстычныя пуцёўкі выдзяляецца 600 мільёнаў рублёў.

Плюс кампенсацыя часткі расходаў на жыллёвае будаўніцтва, беспрацэнтныя пазыкі на лячэнне, аплату вучобы дзяцей работнікаў аб'яднання ў камерцыйных ВНУ. 480 тысяч рублёў складае цяпер месячная датацыя на харчаванне і 1 мільён 400 тысяч рублёў — тым, хто здымае кватэру. Матэрыяльная дапамога пры выхадзе на пенсію апошнім часам дасягала ў сярэднім 20 мільёнаў рублёў. Вядома, што працаваць у аб'яднанні прэстыжна.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

СІТУАЦЫЯ

Сумленне і закон не заўсёды супадаюць

Часта чалавек трапляе ў складаную сітуацыю па сваёй віне, а потым шукае праўду ў розных інстанцыях. Звяртаюцца людзі і ў суды, але там, калі і бяруць справу да разгляду, часта дапамагчы не могуць.

Віктар Д. жыў у бацькавай хаце са старой маці. Ён быў у разводзе, меў дарослага сына, які пражываў у горадзе. У Віктара была і сястра, але Зоя паехала вучыцца ў Расію, выйшла замуж, ды там і засталася.

Неўзабаве маці памерла, а праз нейкі год трагічна загінуў і Віктар. На пахаванне брата сястра не прыехала, а прыслала тэлеграму, што захварэла.

У хаце пачаў гаспадарыць сын Віктара. Перакрыў дах, адрамантаваў плот, адным словам, усё прывёў да ладу. А калі здавалася, што з дачай праблема вырашана, прыехала цётка Зоя і аб'явіла, што хату яна прадасць.

Пляменнік надумаў разабрацца з цёткай у судзе, бо ў сваёй праўдзе быў упэўнены.

«Тут жыў мой бацька, і я хату адрамантаваў, — гаварыў ён на судзе. — Вось і сведкі пацвердзяць».

І тут высветлілася, што Віктар не аформіў на сябе хату пасля смерці маці, а жыў, як жылося. Суддзя растлумачыў, што цётка Зоя з'яўляецца гаспадыняй хаты, бо яна, як дачка, адносіцца да спадчыннікаў першай чаргі, а вось унукі трапляюць у другую чаргу і, калі б не было цёткі, то...

У гэтым выпадку ўсё закончылася «малой крывёю», але здараюцца і больш драматычныя сітуацыі.

Дзяцей у Ніны Мікалаеўны не было, і калі памёр муж, то прыходзілася спадзявацца толькі на сябе. Але калі аслабла, то згадзілася паехаць жыць да пляменніка ў горад. Можна было б пайсці і ў дом-інтэрнат для састарэлых, але жанчына выбрала сваяка. У сельскім Савеце хату старой афармілі падарункам на пляменніка.

На першым часе Ніне Мікалаеўне жылося ў гарадской кватэры быццам бы і добра, у цяпле і доглядзе. Пенсію яна аддавала жонцы пляменніка, бо сваяк любіў выпіць і грошы ў яго не затрымліваліся. Але, тым не меней, пляменнік амаль кожны дзень прыходзіў дамоў п'яны.

«І адкуль у Колі грошы?» — здзіўлялася яго жонка.

А пляменнік часу дарма не губляў. Спачатку прадаў швейную машынку цёткі, затым сячкарню, газавы балон, падушкі... «Зінгер», як і ўсё астатняе, пайшло за бесцань. А калі хата апусцела і пляменнік стаў цвярозым, то ўбачыў, што цётка не так ходзіць і не тое гаворыць.

Тады і надумала старая вярнуцца ў вёску, у сваю хату. Прыехала, убачыла толькі фіранкі на вокнах, пагаласіла і дабралася да сельскага Савета. А там толькі паспачувалі, хаця, калі афармлялі дакументы, маглі растлумачыць старой, што лепш было б тады напісаць не дароўную, а аформіць права на атрыманне спадчыны. І ў такім разе маёмасць старой перайшла б пляменніку толькі пасля яе смерці.

Жанчыну адправілі ў інтэрнат для састарэлых.

Але здараецца, што ў падобных выпадках даходзіць справа да разборак, і тады трагедыя не выключэнне.

Усе гэтыя канфлікты ўзнікаюць, як правіла, паміж блізкімі людзьмі ці знаёмымі.

Вераць на слова і пазычаюць буйныя сумы грошай, а затым не ведаюць, як вярнуць іх. Бацькі давяраюць дзецям (а як жа інакш?), якія ашукваюць іх.

Вядуцца сваркі паміж братамі ды сёстрамі, якія не могуць падзяліць бацькоўскае дабро.

І тут канфліктуючыя бакі дзеляцца на рамантыкаў і прагматыкаў. Першыя заклікаюць да сумлення. Ім хочацца, каб усё было па-людску і па-чалавечы, а другія, наадварот, ціснуць на закон.

А суддзі на эмоцыі ды этыку не дужа звяртаюць увагу. Для іх важныя дакументы і пэўны артыкул закона.

«Я дзеда даглядаў і пахаваў, усё тут маё, — гарачыцца знаёмы. — І няхай хто паспрабуе сунуцца!»

Але «сунуліся» і дзедаву сялібу падзялілі на тры часткі.

Жыццё за апошнія гады істотна змянілася. Стала больш суровым і практычным, спадзявацца ж толькі на мараль у адносінах паміж людзьмі ўжо не прыходзіцца. Падстрахавацца дакументам ці пацікавіцца законам ніколі не шкодзіць.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

ДЗЯТВА ПАКУЕ РУКЗАКІ...

Як стала вядома карэспандэнту «Звязды», планавы паказчык адлічэнняў на аздараўленне за студзень—май Фонд сацыяльнай абароны насельніцтва выканаў яшчэ ў сярэдзіне месяца. Для гэтых патрэб выдзелена 890 мільярдаў рублёў. Дарэчы, за май лічбы самыя вялікія (300 мільярдаў рублёў), што тлумачыцца неабходнасцю грунтоўнай падрыхтоўкі дзіцячых аздараўленчых лагераў да пачатку сезона.

Такім чынам, першая змена грашыма забяспечана. Што ж датычыцца другой, то ў чэрвені з Фонду сацыяльнай абароны насельніцтва павінна паступіць 180 мільярдаў рублёў. Наконт стабільнага паступлення грашовых сродкаў, як лічаць спецыялісты фонду, апасенняў не ўзнікае. Так што летні дзіцячы адпачынак павінен праходзіць без зрываў.

Мікалай ЛІТВІНАЎ.

РЭФОРМА АГУЛЬНААДУКАЦЫЙНАЙ ШКОЛЫ

МАРА № 192

Памятаеце: «Які рускі не любіць хуткай язды»? То тады які беларус не любіць завадных танцаў? Прынамсі, ногі кожнага, хто пераступае парог мінскай школы №.192, намагаюцца самі пусціцца ў скокі, быццам у вядомай казцы. Мясціна гэта сапраўды зачараваная. Мяркуйце: у звычайнай, на першы погляд, сярэдняй школе, з трохі большай за тысячную вучнёўскай арміяй дзейнічаюць дзевяць (!) самастойных танцавальных калектываў, плюс канцэртны хор, духавы аркестр і нават вакальна-інструментальны ансамбль. Дадайце сюды ўласную студыю гуказапісу і славуты дзіцячы тэатр «Лік» — пастаяннага ўдзельніка праграм «Тэлебом» і «У гасцях у белай каралевы» на БТ. Уражвае?

«Кузня талентаў» адчыніла свае дзверы 1 верасня 1989 года ў аддаленым сталічным мікраёне Малінаўка. Замест проста «сярэдненькай» адразу нараклася Школай мастацтваў — у многім дзякуючы намаганням дырэктара Надзеі Шпак.

— Некалькі гадоў я працавала ў Кастрычніцкім РАНА, — расказвае Надзея Аляксееўна. — Шмат ездзіла, бачыла розныя навучальныя ўстановы. Паступова з часцінак усяго лепшага, што было ў кожнай з іх, складаўся вобраз-мара, так бы мовіць, ідэальнай школы, дзе знайшлося б месца і дакладным навукам, і розным галінам мастацтва... Потым, калі атрымала кватэру ў Малінаўцы, пайшла наймацца простай настаўніцай літаратуры ў новай школе, і вельмі ўсхвалявалася, калі мне адразу ж прапанавалі яе ўзначаліць. Бо гэта давала магчымасць увасобіць тую сваю запаветную мару.

Хутка класы А зрабіліся музычна-харавымі, класы Б — харэаграфічнымі, В — мастацкімі, а Г — тэатральнымі. Выкладчыкаў запрасілі з БДУ, з Акадэміі мастацтваў. Аднак пры ўсім, як кажуць, багацці выбару маленькаму чалавечку надзвычай цяжка адразу ж вызначыць, хоча ён стаць артыстам альбо, скажам, скрыпачом. Таму ўзніклі пры школе мастацтваў падрыхтоўчыя курсы, на якіх дашкаляты, гуляючы, спрабуюць і вершык з міні-эстрады пачытаць, і «фарбаў панюхаць». А потым пры дапамозе псіхолагаў ды адпаведных тэстаў, з падказкай бацькоў вырашаюць, які накірунак ім бліжэй. Верагоднасць памылкі, сцвярджаюць настаўнікі, невялікая. Да таго ж яе лёгка выправіць: ажно да трэцяга класа вучань можа свабодна перайсці да мастакоў або танцораў, калі ў яго «не склаліся адносіны» з фартэпіяна, баянам, цымбаламі. І наадварот.

Кіруючыся дэвізам «Ад школы вучобы — да школы самаразвіцця», тут аднымі з першых у рэспубліцы далі жыццё навукова-адукацыйным праграмам «Асоба», «Экалогія», «Сацыяльная адаптацыя дзяцей і падлеткаў», «Закон і мы». Па лініі ЮНЕСКО вучні наведваюць семінар «АнтыСНІД». А праграма «Здароўе» прадугледжвае не толькі трывіяльную прафілактыку захворванняў, але і ліквідацыю вучэбных перагрузак, што вельмі актуальна, і арганізацыю паўнацэннага харчавання. Дарэчы, тутэйшая сталоўка летась заняла першае месца на гарадскім аглядзе. (Верагодна, кіруючыся добрым прынцыпам, што «Сыты талент — талент двойчы)».

Сяджу ў кабінеце дырэктара, гартаю таўшчэзную падшыўку падзячных лістоў, дасланых на імя дзіцячай філармоніі 192-й школы. Адпраўшчыкі — ад Міністэрства абароны РБ да дзіцячых аддзяленняў анкалагічных шпіталяў і псіхлячэбніцы, дзе юныя музыкі пабывалі з дабрачыннымі канцэртамі.

— Прафесіяналамі ад мастацтва ўсе нашы выпускнікі наўрад ці стануць, — мяркуе Надзея Шпак. — Будуць сярод іх і фізікі, і матэматыкі. Але ўсе яны без выключэння вырастуць людзьмі высокадухоўнымі.

Дадам ад сябе: пэўна, і нацыянальна свядомымі. Бо беручы за базіс тэорыю сусветнага мастацтва, у школе паглыблена выкладаюць гісторыю менавіта беларускай музыкі, нацыянальнага кіно, тэатра.

Цімур ХІЛЬКЕВІЧ.

Баптысты — за ўзаемаразуменне

Еўра-Азіяцкую федэрацыю саюзаў Евангельскіх хрысціян баптыстаў (ЕХБ) узначаліў беларус Аляксандр Фірысюк, які з'яўляецца старшынёй Саюза ЕХБ Рэспублікі Беларусь. Такое рашэнне было прынята на 47 з'ездзе памянёнай Еўра-Азіяцкай федэрацыі, што нядаўна прайшоў у Мінску. Гэтая федэрацыя пасля распаду Савецкага Саюза аб'ядноўвае адзінаверцаў з краін СНД.

Мінскі з'езд евангельскіх хрысціян-баптыстаў у сваёй адозве да народаў і ўрадаў краін СНД адзначыў, што баптысты не ўдзельнічаюць ў палітычнай барацьбе ў сваіх краінах, але моляцца за ўсіх сваіх суайчыннікаў і ўрады. Баптысты занепакоеныя прапагандай амаральнасці праз СМІ, распаўсюджваннем наркаманіі сярод моладзі, ростам галечы. Звяртаючыся да кіраўнікоў дзяржаў і ўрадаў краін Садружнасці, з'езд заклікаў іх «праявіць мудрасць і разважлівасць, шукаць міру, узаемаразумення, папярэджваючы варожасць, кровапраліцці і войны».

Саюз Евангельскіх хрысціян-баптыстаў Беларусі — адна з найбольш уплывовых пратэстанцкіх канфесій рэспублікі, якая налічвае дзесяткі тысяч паслядоўнікаў, мае нямала храмаў у буйных гарадах і вёсках. Акрамя рэлігійнай дзейнасці Саюз ЕХБ актыўна займаецца дабрачыннасцю, дапамагае пацярпелым ад аварыі на ЧАЭС, хворым, малазабяспечаным, удзельнічае ў сацыяльных праграмах дапамогі ў турмах. За тры мінулыя гады Саюз ЕХБ Беларусі перадаў клінікам нашай краіны медыцынскага абсталявання і лекаў на суму звыш трох мільёнаў долараў, сотні дзяцей з яго дапамогай правялі аздараўленне за мяжой.

Валер КАЛІНОЎСКІ.

Як трапіць у госці ў Амерыку

Сёлета я вырашыла з'ездзіць у госці да дачкі з зяцем у Амерыку. Хачу ўзяць з сабой унучку, дачку маёй малодшай дачкі, якой 7 гадоў. Калі прыйдзе запрашэнне, ведаю, што трэба будзе звяртацца ў пасольства ЗША ў Мінску. Хацелася б загадзя ведаць, якія патрэбны дакументы, у тым ліку і на ўнучку.

Т. Юргель,
в. Змяёўцы Дзятлаўскага раёна.

Як патлумачылі рэдакцыі ў консульскім аддзеле пасольства ЗША, для грамадзян Беларусі аднаразовая віза з тэрмінам дзеяння 6 месяцаў каштуе 5 долараў, кошт звароту складае 45 долараў. Грошы трэба абавязкова мець асобнымі купюрамі, каб не прыйшлося даваць рэшту. Наведвальнікаў чакаюць па аўторках, серадах, чацвяргах з 8.30 да 11 гадзін раніцы па вуліцы Старавіленскай, 46. На прыём трэба прыходзіць з запоўненай анкетай. Бланкі анкет любы жадаючы можа атрымаць бясплатна па ўказанаму адрасу штодзень да 17.30 гадзін. Дакументы кожнаму трэба падаваць асабіста, за выключэннем дзяцей да 16 гадоў, якія едуць разам з бацькамі. Пры сабе трэба мець адзін фотаздымак пашпартнага памеру, які быў зроблены не больш чым год таму, замежны пашпарт і любыя дакументы, якія пацвярджалі б эканамічную сувязь з Беларуссю.

Каб даіць карову, трэба мець устаноўку?

Калі ласка, адкажыце на маё пытанне. Я сялянка. Дзе можна набыць даільную ўстаноўку для даення асабістай каровы? Якая цяпер яе цана?

Настасся Дайнека,
в. Хомск Драгічынскага раёна.

Шчыра кажучы, Настасся Андрэеўна, пытанне вы нам падкінулі «яшчэ тое». Зараз усё больш трактары выпускаюць, а тут даільная ўстаноўка. Нарэшце выйшлі на ААТ «Гомельагракамплект», але там нас адразу расчаравалі. Маўляў, сапраўды, раней выпускалі гэтую патрэбную ў вясковай гаспадарцы рэч, але потым адмовіліся — дарага, ды і попыту няма. На сённяшнія грошы даільная ўстаноўка каштавала б спажыўцу недзе каля 25 мільёнаў рублёў. Зразумела, гэта далёка не кожнаму па кішэні, таму апошнюю даільную ўстаноўку на прадпрыемстве прадалі яшчэ летась.

Патрэбнае мы знайшлі ў суседзяў — на Гомельскім маторарамонтным заводзе. Хаця тут таксама адмовіліся ад выпуску даільных установак, аднак нейкія запасы яшчэ засталіся. Чытачцы абяцалі падабраць устаноўку для індывідуальнага даення кароў, праўда, каштаваць яна будзе каля 14 мільёнаў рублёў. Трэба напісаць заяву на імя дырэктара і чакаць адказу. Завод знаходзіцца па адрасу: г. Гомель, прасп. Кастрычніка, 27, тэлефон аддзела збыту — 48-00-13.

ВЫШЭЙШЫЯ ЎЗНАГАРОДЫ ЕЎРАПЕЙСКАГА СУПОЛЬНІЦТВА

Урачыстая цырымонія ўручэння вышэйшых узнагарод Еўрапейскага супольніцтва адбудзецца ў Брусэлі ў будынку Еўрапарламента 5 чэрвеня. Ганаровымі медалямі Еўрапейскага ордэна за заслугі ўзнагароджваюцца раз у год пераважна прадстаўнікі краін ЕС. Гэта ўзнагарода прысуджаецца, як правіла, аднаму чалавеку ад краіны і толькі адзін раз у жыцці.

Як паведамілі карэспандэнту БЕЛТА ў Міністэрстве знешніх эканамічных сувязяў, у гэтым годзе сярод узнагароджаных будзе і прадстаўнік нашай рэспублікі. Гэта старшыня навукова-даследчага інстытута біяхіміі Нацыянальнай акадэміі навук кандыдат медыцынскіх навук Ягор Дарашэнка. Прадстаўнік беларускай навукі ўдастойваецца высокай еўрапейскай узнагароды за свае работы ў вывучэнні процівірусных уласцівасцей прэпарата «Украін».

Тэрэза ХАЮЦІНА, БЕЛТА.

У КАНСТЫТУЦЫЙНЫМ СУДЗЕ

9 чэрвеня 1998 года ў Канстытуцыйным судзе Рэспублікі Беларусь будзе разглядацца справа аб адпаведнасці Канстытуцыі і законам Рэспублікі Беларусь пункта 38 пастановы Пленума Вярхоўнага суда Рэспублікі Беларусь ад 17 чэрвеня 1994 г. № 5 «Аб некаторых пытаннях прымянення судамі заканадаўства пры разглядзе працоўных спрэчак» са змяненнямі і дапаўненнямі, унесенымі пастановамі Пленума Вярхоўнага суда ад 16 снежня 1994 г. № 12 і ад 28 чэрвеня 1996 г. № 8, якая рэгулюе парадак разгляду спрэчак, што ўзнікаюць у сувязі з прымяненнем мер дысцыплінарнага спагнання да работнікаў, якія адмовіліся ад заключэння дагавора аб поўнай матэрыяльнай адказнасці за захаванасць матэрыяльных каштоўнасцей.

Гэта справа будзе ўзбуджана па прапанове Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Алег МАСКАЛЁЎ.
Прэс-цэнтр КС.

ЮРЫСТЫ АБМЯРКУЮЦЬ ПЫТАННІ КАНСТЫТУЦЫЙНАГА КАНТРОЛЮ

Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя «Роля органаў канстытуцыйнага кантролю ў абароне сацыяльна-эканамічных і сацыяльна-культурных правоў і свабод грамадзян» пройдзе 4-5 чэрвеня ў Мінску. Форум арганізуе Канстытуцыйны суд Рэспублікі Беларусь у рамках Канферэнцыі органаў канстытуцыйнага кантролю краін маладой дэмакратыі — пастаянна дзеючага органа краін — удзельнікаў СНД.

Як сказалі карэспандэнту БЕЛТА, у канферэнцыі прымуць удзел дэлегацыі канстытуцыйных судоў краін СНД і Еўропы, у тым ліку Румыніі, Славеніі, Славакіі, Арменіі, Грузіі, Кыргызстана, Малдовы, Расіі, Таджыкістана, Украіны, а таксама прадстаўнікі Амерыканскай асацыяцыі юрыстаў (Цэнтральна- і Усходнееўрапейскай праўнай ініцыятывы (СІПЛ)), Канстытуцыйна-прававых груп АБСЕ і Савета Еўропы.

Акрамя таго, чакаецца, што ў рабоце форуму прымуць удзел Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка, прадстаўнікі заканадаўчай, выканаўчай і судовай улад рэспублікі, а таксама вялікая група беларускіх юрыстаў.

БЕЛТА.

ХТО БАЧЫЎ?

28 кастрычніка 1997 года ў 20 гадзін 30 хвілін, у пасёлку Бараўляны Мінскага раёна, на аўтадарозе Мінск—Лагойск адбылося дарожна-транспартнае здарэнне з удзелам аўтамабіля «ВАЗ- 2101» д/н 6654 МІТ (якім кіраваў вадзіцель С. Н. Новік), у выніку якога пацярпела пешаход Г. В. Шынкевіч, што пераходзіла праезную частку дарогі.

Сведак гэтага здарэння просім паведаміць па тэлефонах у следчы аддзел УУС Мінгарвыканкама: 2 591 602, 2 591 603, 2 591 660 або дзяжурнаму ДАІ УУС Мінгарвыканкама па тэлефонах: 2 591 444 і 2 544 244.

МЗС БЕЛАРУСІ ЗАКЛІКАЛА СУСВЕТНАЕ СУПОЛЬНІЦТВА САДЗЕЙНІЧАЦЬ РАСПРАЦОЎЦЫ ДАГАВОРА АБ ЗАБАРОНЕ ВЫТВОРЧАСЦІ РАСШЧАПЛЯЛЬНЫХ МАТЭРЫЯЛАЎ ДЛЯ ЯДЗЕРНАЙ ЗБРОІ

Рэспубліка Беларусь з трывогай і заклапочанасцю ўспрыняла правядзенне Індыяй і Пакістанам ядзерных выпрабаванняў. Серыі праведзеных ядзерных выпрабаванняў падштурхоўваюць свет на парозе XXI стагоддзя да рэанімацыі ядзернай зброі, уяўляюць сабой віток гонкі ядзерных узбраенняў, ствараюць значныя дадатковыя цяжкасці на шляху далейшага скарачэння ядзерных узбраенняў, адзначаецца ў заяве Міністэрства замежных спраў Беларусі, распаўсюджанай 1 чэрвеня.

У прынятай МЗС заяве гаворыцца, што гэтыя крокі суперачаць пасляваенным намаганням сусветнага супольніцтва па ўмацаванню рэжыму нераспаўсюджвання ядзернай зброі на глабальным і рэгіянальным узроўні, які з'яўляецца важнейшым фактарам міжнароднай стабільнасці і бяспекі. Рэспубліка Беларусь, што зрабіла некалькі гадоў таму гістарычны выбар на карысць адмаўлення ад ядзернай зброі, заклікае Індыю і Пакістан, а таксама ўсе краіны, якія не далучыліся да ДНЯЗ і маюць ваенныя ядзерныя праграмы, перагледзець сваю цяперашнюю ядзерную палітыку, далучыцца да Дагавора аб нераспаўсюджанні ядзернай зброі і Дагавора аб усёабдымнай забароне ядзерных выпрабаванняў, садзейнічаць распрацоўцы дагавора аб забароне вытворчасці расшчапляльных матэрыялаў для ядзернай зброі або іншых ядзерных выбуховых устройстваў, з якімі чалавецтва звязвае надзеі на бяз'ядзерны свет у XXI стагоддзі», — гаворыцца ў заяве.

У дакуменце адзначаецца, што падзеі апошніх дзён абвастрылі пытанні ў сувязі з магчымай рэакцыяй на іх ядзерных дзяржаў не толькі ў рэгіёне Паўднёвай Азіі, але і за яе межамі. Адсутнасць юрыдычных абавязацельстваў ядзерных дзяржаў не выкарыстоўваць ядзерную зброю стварае пагрозу для Еўропы і ўсяго свету. Як вядома, Рэспубліка Беларусь прапанавала міжнароднай супольнасці стварыць у Цэнтральнай і Усходняй Еўропе бяз'ядзерную прастору. Рэспубліка Беларусь лічыць, што ядзерныя дзяржавы павінны б узяць на сябе ўзгодненыя абавязацельствы аб поўным адмаўленні ад размяшчэння на сваёй тэрыторыі ядзернай зброі. Рэспубліка Беларусь заклікае ядзерныя дзяржавы ўзяць на сябе абавязацельствы ні пры якіх умовах не размяшчаць ядзерную зброю на тэрыторыі краін, якія не валодаюць ёй, — гаворыцца ў заяве знешнепалітычнага ведамства рэспублікі.

БЕЛТА.

НОВЫ ТУРЫСТЫЧНЫ ВАЎЧЭР ПАЧЫНАЕ СВАЁ ШЭСЦЕ

1 чэрвеня гэтага года завяршыўся пераходны перыяд увядзення ў нашай краіне ў дзеянне турыстычнага ваўчара адзінага ўзору. Нагадаем, што на працягу двух месяцаў у Беларусі было дазволена выкарыстанне турфірмамі як новых ваўчэраў, так і дакументаў, выраблены суб'ектамі гаспадарання самастойна.

Дзяржава, безумоўна, звязвае з новым нацыянальным турыстычным ваўчарам вялікія надзеі. Па-першае, дадзены для ўсіх, хто перасякае ў турыстычных мэтах беларускую мяжу, дакумент дазволіць, нарэшце, наладзіць дакладны статыстычны ўлік усіх турыстычных патокаў. Па-другое, пасля ўвядзення ваўчара, які мае свой нумар, серыю і зарэгістраваны ў канцэрне «Белінтурыст», утойваць ад падатковай інспекцыі даходы турфірмам будзе даволі праблематычна. І, па-трэцяе, стандартны для ўсіх суб'ектаў гаспадарання дакумент прымусіць турфірмы несці адказнасць за прадастаўленыя імі паслугі.

І усё ж, нягледзячы на той факт, што пераходны этап ужо завяршаны, а наперадзе — летні турыстычны сезон, 250 турагенцтваў і турфірмаў, па словах намесніка міністра спорту і турызму Міхаіла Шарыцкага, так і не набылі на сённяшні дзень новых ваўчараў адзінага ўзору. Хутчэй за ўсё, у іх лік увахозяць турфірмы, якія займаліся раней продажам насельніцтву не турыстычных паслуг, а проста валютай, бо, у адрозненне ад апошніх, новы ваўчар гарантуе турысту абавязковы мінімум ці максімум для пражывання турыста за беларускімі межамі.

Надзея НІКАЛАЕВА.

ІНФАРМ-КАКТЭЙЛЬ

Стагоддзямі рабаўнікі гаспадарылі на гандлёвых дарогах, падпільноўваючы купецкія караваны і падарожнікаў. Справіцца з гэтым відам злачыннасці да гэтага часу не ўдалося. Аднак асаблівага размаху разбой на вялікіх дарогах дасягнуў у сённяшняй Бразіліі, на аўтамагістралях якой дзейнічаюць добра ўзброеныя банды. У мінулым годзе з трэйлераў і грузавікоў было выкрадзена тавараў на суму 200 мільёнаў долараў. Страты некаторых фірмаў у выніку рабаўніцтва настолькі вялікія, што яны адмаўляюцца пашыраць справу ў Бразіліі. Летась галоўным прадметам цікавасці рабаўнікоў былі партыі адзення, электронная тэхніка, харчовыя прадукты, бытавая тэхніка і медыкаменты.

Рэйтэр.

У шэрагу розных прыгатаванняў да сустрэчы трэцяга тысячагоддзя ёсць і «задумка» французскіх вінаробаў выкінуць на рынак партыю бутэлек звышкласнага шампанскага. Напітак па цане 2 тысячы долараў за бутэльку будзе адпускацца строга па квоце, якая залежыць ад колькасці насельніцтва дадзенай краіны.

ІТАР—ТАСС.

Амерыканскія вучоныя адкрылі, што жывёлы таксама могуць смяяцца. Раней лічылася, што смяяцца могуць толькі людзі. Апошнія даследы біёлагаў у гэтай галіне начыста абвяргаюць гэтае сцвярджэнне. Два амерыканцы, якія праводзілі даследы на птушках, змаглі даказаць, што і звяры могуць рагатаць. Яны казыталі пацукоў і запісалі іх смех на магнітафон.

«Труд».

У Сяоцю, Надзвычайны і Паўнамоцны пасол Кітайскай Народнай Рэспублікі ў Рэспубліцы Беларусь:

«БЕЛАРУСЫ — ПРЫГОЖЫЯ, ДОБРАЗЫЧЛІВЫЯ ЛЮДЗІ, А ПА ВЫНОСЛІВАСЦІ СВАЁЙ НАГАДВАЮЦЬ КІТАЙЦАЎ»

Спадарыня У Сяоцю працуе ў Беларусі ўсяго некалькі месяцаў. І ўсё ж, мяркуем, чытачам «Звязды» пададуцца цікавымі развагі чалавека, які займае пасаду Надзвычайнага і Паўнамоцнага Пасла Кітайскай Народнай Рэспублікі ў Рэспубліцы Беларусь, пра стан, перспектывы развіцця беларуска-кітайскіх адносінаў.

— Паважаная спадарыня пасол, першае, вядома ж, пра што хацелася б спытацца, дык гэта пра асноўныя накірункі ў фарміраванні, развіцці адносінаў паміж нашымі дзяржавамі. Чаму ўдзяляеце асаблівую ўвагу, на што скіраваны прыярытэты?

— Тут, відаць, мы неарыгінальныя. Адносіны павінны развівацца і развіваюцца, на мой погляд, ва ўсіх накірунках. Хаця, вядома ж, перавага аддаецца палітычнай галіне. З моманту ўсталявання дыпламатычных адносінаў Кітая і Беларусі паміж нашымі кіраўнікамі склаліся цесныя кантакты. Ваш прэзідэнт двойчы наведаў Кітай. А наш прэм'ер (зараз — былы прэм'ер, а цяпер старшыня пастаяннага камітэта нашага парламента) таксама быў з візітам у Беларусі. Ваш прэм'ер наведаў Кітай. Хутка плануецца візіт у КНР і міністра замежных спраў Рэспублікі Беларусі. Кожная з такіх паездак, кожныя перамовы надаюць адносінам нашых дзяржаў асаблівую важкасць. У час візітаў, зразумелая справа, падпісваюцца міжурадавыя дакументы. Тым самым ствараецца сур'ёзная дагаворна-прававая база для развіцця адносінаў паміж нашымі краінамі.

— Прабачце, але дазвольце ўдакладніць, магчыма, нават з пункту гледжання зусім радавога чалавека, абывацеля, наколькі хапае вось гэтай дагаворна-прававой базы, увогуле дакументальнай базы, каб грамадзяне адной ці другой дзяржавы адчувалі сябе даволі ўтульна, беспраблемна, наведваючы ці то Кітай, ці то Беларусь?

— Зараз падпісана каля трыццаці міжурадавых дакументаў. У асноўным фундамент для любых стасункаў створаны. Але жыццё ідзе наперад, адносіны шырацца, развіваюцца. А значыць — заўсёды патрэбна нешта новае. І вось зараз мы дамаўляемся аб падпісанні яшчэ шэрагу дакументаў.

Але калі мець на ўвазе паездкі радавых грамадзян Беларусі ў Кітай, іх часовае знаходжанне там з любымі нармальнымі клопатамі, то прававой, дакументальнай асновы для гэтага дастаткова. Усё, што мае дачыненне да консульскай лініі, даўно вырашана.

— Спадарыня пасол, вернемся да размовы пра міждзяржаўныя стасункі. Як яны ўсё ж такі складваюцца ў галіне эканомікі?

— Першае, што вызначае эканамічныя зносіны, — тавараабарот. Ён якраз развіваецца па ўзыходзячай лініі. Даволі перспектыўным, на мой погляд, з'яўляецца развіццё і ў навукова-тэхнічнай сферы. Беларусь заўсёды, і ў савецкія гады таксама, вызначалася высокім узроўнем адукацыйный сістэмы. Гэта датычыцца і Ваеннай акадэміі Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь. Кітай гатовы навучаць у вас ваенных інжынераў. Мы гатовыя карыстацца вашымі падручнікамі. Сёе-тое ў гэтым накірунку ўжо зроблена. Далейшаму развіццю такіх зносінаў паспрыяе і візіт міністра абароны Рэспублікі Беларусь генерал-палкоўніка Аляксандра Чумакова ў Кітайскую Народную Рэспубліку.

— Іншая справа — вытворчасць, эканамічныя праекты, якія патрабуюць інвестыцый. Пэўна ж, ні Кітай, ні Беларусь яшчэ не знаходзяцца на такім узроўні, калі могуць інвесціраваць у эканоміку другой краіны...

— Нельга з вамі не пагадзіцца. Так, нашым краінам самім патрэбны інвестыцыі. Але тое, што Кітаю, як развіццёвай краіне, самому патрэбны інвестыцыі, не азначае адсутнасці ў нашай дзяржавы жадання ўкладваць капітал у міждзяржаўныя эканамічныя праекты. Усё залежыць ад мяркуемай, няхай сабе і перспектыўнай, выгады. Ужо сёння ёсць прыклады дамоўленасцяў аб стварэнні сумесных кітайска-беларускіх прадпрыемстваў. У прыватнасці, пачынае працаваць вытворчая лінія па аптычна-валаконнай сувязі. У Кітаі таксама ствараецца прадпрыемства, якое ўзяло на ўзбраенне беларускую тэхналогію сушкі. Словам, поспех гарантаваны там, у тых накірунках, дзе абодва бакі могуць сумясціць свае зацікаўленні.

— Добра вядомыя кантакты з кітайскімі прамысловцамі Мінскага завода колавых цягачоў, а таксама Мінскага завода аўтаматычных ліній...

— Што датычыць выканання беларускім бокам нашых заказаў, то тут увогуле шмат прыкладаў. Так што, перспектывы эканамічных адносінаў Кітая і Беларусі даволі значныя. Вядома ж, пакуль што адсутнасць вялікіх сродкаў у абедзвюх дзяржаў выступае стрымліваючым фактарам. І другі момант: у Беларусі павінна ўсталявацца большая заканадаўчая стабільнасць у плане забеспячэння гарантый патэнцыяльным інвестарам.

— Вяртаючыся да палітыкі, хацеў бы ўсё ж спытацца, наколькі Беларусь уяўляе для Кітая цікавасць як партнёр у галіне знешняй палітыкі, міжнароднай дзейнасці вашай дзяржавы?

— Па-першае, што вельмі важна, у нас па ўсіх амаль што міжнародных праблемах пазіцыі аднолькавыя, пункты гледжання супадаюць. Разыходжанняў няма. Ва ўсіх міжнародных арганізацыях, уключаючы ААН, нашы дэлегацыі, нашы ўрады актыўна супрацоўнічаюць. Па-другое, абедзве нашы краіны ў той альбо іншай складанай сітуацыі падтрымліваюць непасрэдна адна адну. Так здарылася пры разглядзе пытання правоў чалавека ў Кітаі. Мы ўдзячныя Беларусі за падтрымку, за яе разуменне, што часам разгляд пытання правоў чалавека, крытыка на гэтай глебе з'яўляюцца нічым іншым, як умяшаннем ва ўнутраныя справы дзяржавы, якая праводзіць самастойную і незалежную палітыку.

— Ці не падаецца вам, што, улічваючы не такі ўжо і малы адрэзак часу, на працягу якога складваюцца непасрэдна кітайска-беларускія адносіны, узаемасувязі нашых дзяржаў павінны быць болей дынамічнымі?

— Безумоўна. Я лічу, што адна з задач нашага пасольства — стымуляваць гэтую дынамічнасць, актыўна ўплываць на пашырэнне адносінаў Кітая і Беларусі.

— Магчыма, больш плённымі маглі б быць і культурныя стасункі?..

— Ужо падпісана двухбаковае міжурадавае пагадненне аб супрацоўніцтве ў галіне культуры. У хуткім часе на Беларусь наведаецца міністр культуры Кітая. Будзе падпісана новае пагадненне, узгоднены план мерапрыемстваў на 1998—2000 гады. Згодна з гэтым планам, ужо ў будучым годзе ў Кітаі пройдуць Дні культуры Беларусі. А ўжо ў 2000 годзе — Дні культуры Кітая ў Беларусі. Праўда, сёлета па міжурадавай лініі ніякіх мерапрыемстваў не плануецца. Затое па камерцыйнай лініі кантакты ёсць. Беларускі балет быў на гастролях у Кітаі. А зараз нашага гледача радуе сваімі выступленнямі ваш Дзяржаўны ансамбль песні і танца. Гастролі, заўважу, разлічаны на паўгода. Але нельга не сказаць, што рух у большай ступені аднабаковы. Справа вось у чым. Кітайскія мастацкія калектывы ў вас у рамках камерцыйных праектаў пакуль што не могуць выступаць. Справа ў тым, што на іх канцэрты, як правіла, даволі дарагія білеты. І ўлічваючы гэткі вось эканамічны момант, яны баяцца, што не збяруць у Беларусі патрэбнай аўдыторыі, паездкі акажуцца неакупнымі.

І ўсё ж мы не сядзім, як у вас прынята гаварыць, склаўшы рукі. Зараз вось рыхтуем выстаўку твораў кітайскіх мастакоў у Нацыянальным мастацкім музеі.

— Між іншым, што вы ведалі пра Беларусь, калі было прынята рашэнне аб прызначэнні вас паслом у нашу краіну?

— Ведаеце, прызнаюся, што вельмі мала ведала пра Беларусь. Калі яшчэ ў вас быў Савецкі Саюз, то ўяўленне было нейкае агульнае. Мы не дзялілі жыхароў Савецкага Саюза. А калі адбылося непасрэдна прызначэнне паслом, засела за літаратуру. Пачала шукаць розныя звесткі пра Беларусь. Але ўяўленне, разумею, склалася вельмі прыблізнае, павярхоўнае.

— А зараз, праз некалькі месяцаў работы, як змянілася гэтае ўяўленне?..

— Ужо цяпер мне бачыцца Беларусь даволі прыгожай краінай. Раней здавалася, што Беларусь саступае, прыкладам, Украіне. Цяпер разумею, што памылялася. І народ, людзі... Я бачу, якія ў вас прыгожыя, добразычлівыя людзі, а па вынослівасці сваёй, як мне падаецца, нагадваюць кітайцаў.

— Дзякуй, спадарыня пасол, за добрыя, цёплыя словы. Поспехаў вам на ніве ўмацавання кітайска-беларускага сяброўства.

Гутарыў
Алесь КАРЛЮКЕВІЧ.

ДА ЎВАГІ ЧЫТАЧОЎ «ЗВЯЗДЫ». Пасольства Кітайскай Народнай Рэспублікі ў Рэспубліцы Беларусь сумесна з газетай «Звязда» ў адным з бліжэйшых нумароў нашага выдання абвесціць віктарыну на лепшае веданне Кітая, яго гісторыі і сучаснасці. Пераможцы, зразумела, будуць адзначаны каштоўнымі падарункамі. Сачыце за старонкамі «Звязды» — не прапусціце ўмовы віктарыны.

Уладзімір СПІВАКОЎ: ***ГАСЦЁЎНЯ***

«БЕЛАРУСКІЯ ГАНАРАРЫ НАВАТ ПАРАЎНОЎВАЦЬ НЕЛЬГА З ЗАХОДНІМІ, АЛЕ МЫ ПРЫЯЗДЖАЕМ СЮДЫ ЗА ЧАЛАВЕЧЫМІ ЗНОСІНАМІ...»

Меркавалася, што Дзяржаўны камерны аркестр Расіі «Віртуозы Масквы» на чале з народным артыстам Расіі Уладзімірам Співаковым прыедзе ў Беларусь з Нью-Йорка. Але з канцэртамі на Брадвеі атрымалася цалкам крымінальная гісторыя: іх арганізатар напярэдадні прыезду аркестра знік разам з грашыма, атрыманымі ад продажу білетаў.

Але гэта не сапсавала настрой музыкантаў і ніяк не паўплывала на выступленні ў Мінску і Магілёве, якія, дарэчы, трэці год запар арганізуе Магілёўская абласная філармонія. Беларускія канцэрты «Віртуозаў Масквы», як заўсёды, прайшлі з аншлагамі ў абодвух гарадах. На гэты раз Уладзімір Співакоў прапанаваў нашай публіцы новую праграму: два канцэрты Баха і сімфанічную паэму Шуберта-Малера «Дзяўчына і смерць». І менавіта з пытання пра гэты твор пачалася гутарка Уладзіміра Співакова з журналістамі:

— Так, для мяне было куды цяжэй дырыжыраваць Шуберта, чым саліраваць Баха. Бо гэта рамантычная музыка, і яна патрабуе ўсяго сэрца, вялікай аддачы ўсіх пачуццяў. Там шмат тонкасцяў — і дырыжорскіх, і музычных. Цяжка скласці ўсё гэта разам і каб усе ідэальна ігралі. Затое адчуванне ад твора нават нельга выказаць: я параўноўваю гэта са сваім першым наведваннем, напрыклад, галерэі Уфіцы ў Фларэнцыі, калі я ўпершыню пабачыў Бацічэлі і Рафаэля — тое, што раней бачыў на вокладках і паперках ад цукерак. Тады гэта выклікала ў мяне такое душэўнае трапятанне... абсалютна немагчымае. Так і гэты твор пра смерць і вечнасць выклікае ў чалавека нейкае адкрыццё — не толькі таго, што ён бачыць і чуе, а нават самога сябе, сваёй асабістай здольнасці адчуць нешта важнае...

Кожны раз, калі я дырыжырую «Дзяўчыну і смерць», потым вельмі доўга не магу спаць, таму што музыка перапаўняе галаву. Гэта вельмі глыбокі твор, і мне падалося, што публіка вельмі добра яго слухала, хаця ён і вельмі цяжкі, а таму і непапулярны.

— Мінуў роўна год з часу апошняй сустрэчы ў Беларусі. Чаго ў ім больш — прыемнасцяў ці наадварот?

— Вы ведаеце, я чалавек, які жыве наперад. А тое, што ўжо адбылося... У мяне практычна няма часу, каб спыніцца і падумаць над тым, што там было такога адметнага і прыемнага. У мяне такое складанае жыццё, што прыходзіцца заўсёды канцэнтравацца на дні заўтрашнім. Я думаю пра тое, што заўтра — канцэрт дзяцей-стыпендыятаў майго дабрачыннага фонду, паслязаўтра — канцэрт у вялікай зале кансерваторыі. І, дарэчы, мы будзем там іграць тую ж праграму, што і, напрыклад, у Магілёве: ніякай скідкі няма, што гэта, маўляў, правінцыя, і я ніколі так не стаўлюся ні да людзей, ні да таго месца, дзе яны жывуць...

А думкамі сваімі я зараз у Нью-Йорку, таму што туды я адправіў 14-гадовую дзяўчынку Аліну Коршунаву. Яна цяжка хворая, дыягназ — саркома, і ў Нью-Йорку знайшоўся адзіны шпіталь у свеце, дзе яе згадзіліся узяць з надзеяй на тое, што дзяўчынка застанецца жыць і іграць. Я вельмі спадзяюся на тое, што ў мяне «лёгкая рука», бо траіх дзетак я ўсё ж такі выратаваў. Адзін хлопчык са Свярдлоўска: яму ў тры гады зрабілі аперацыю на адкрытым сэрцы. Я ўзяў яго і рызыкнуў, а цяпер яму ідзе пяты год і ён збіраецца іграць на скрыпцы. Я адправіў яму ў падарунак маленькую скрыпачку. Другому хлопчыку адарвала кісць рукі ў Рызе, і на працягу пяці гадзін ён быў адпраўлены на самалёце у Стакгольм на аперацыю, дзе яму кісць прышылі. Трэці, Саша Раманоўскі, адметна таленавіты хлопчык, меў пухліну на назе, яго выносілі да раяля на руках, ён нават не мог педаль націскаць. Яму таксама зрабілі аперацыю, ён ужо ходзіць, так што ўсё ўдала. Я спадзяюся, што і Аліна Коршунава хаця б месяцаў праз сем зможа выйсці разам са мной на сцэну.

— Уладзімір Тэадоравіч, вядома, што Беларусь не адносіцца да багатых краін свету, і тутэйшыя аматары вашай творчасці, на жаль, не здольныя плаціць вялікіх грошай за білеты на канцэрты. Атрымліваецца, што вашы беларускія туры — часткова дабрачынныя?..

— Я ўвогуле не з'яўляюся чалавекам бізнесу і вельмі ад яго далёкі. Большасць сродкаў я адпраўляю ў свой дабрачынны фонд. Канешне, ніякага параўнання беларускіх ганарараў з заходнімі нават і быць не можа, але мы не за гэтым сюды прыязджаем. Мы прыязджаем за чалавечымі адносінамі — за тым, што ёсць тут і чаго там не так многа.

— Дарэчы, а ці будзе мець працяг непрыемная гісторыя з арганізатарам канцэртаў у Нью-Йорку?

— Але ж гэта гісторыя не датычыцца асабіста Співакова... Бог суддзя гэтаму чалавеку. Не ведаю, што там з ім, але, мяркую, што яго знойдуць, бо ў Амерыцы такіх хутка знаходзяць. Ён, дарэчы, савецкі эмігрант. Амерыканцы такімі справамі не займаюцца, бо разумеюць, што бізнес — сур'ёзная рэч, калі людзі павінны сумленна адзін з адным дамовіцца. А вось тыя, якія ад нас прыехалі, лічаць, што трэба атрымаць любымі шляхамі адразу шмат — пажадана не пяць працэнтаў прыбытку, а ўсе пяцьсот.

— Апошнім часам пастаянна на слыху імя Ванесы Мэй — у сувязі з яе канцэртам у Маскве. Як вы ацэньваеце яе творчасць?

— Яна, канешне, вельмі таленавітая дзяўчына. Але... гэта элемент сённяшняга дня, тэлевізійнай «раскруткі», камерцыйнага прадпрыемства. З яе хочуць зрабіць чалавека, які будзе зарабляць вялікія грошы не толькі для сябе, але і для тых людзей, якія і зрабілі з яе сімпатычнага «цяглавага коніка». Яна, напрыклад, іграе ў бікіні Вівальдзі «Времена года»», але ўсё ж такі вялікай мастацкай каштоўнасці гэта не ўяўляе, па майму меркаванню. Высокай духоўнасці ў гэтым няма. І калі сёння папрасіць Ванесу Мэй іграць тыя ж «Времена года» з камерным аркестрам, наўрад ці публіка адчула б ад гэтага вялікае задавальненне.

— Было б цікава даведацца, як праходзіць ваш тыповы працоўны дзень.

— Ох... Адзін дзень не падобны на другі, і ў той жа час вельмі падобны, таму што мая галоўная мэта — ухапіць «кавалак» вольнага часу, каб я мог пайграць на скрыпцы. Калі гэта атрымліваецца, то ў мяне адразу паляпшаецца настрой.

Ну, напрыклад, заўтра. Я прыеду раніцай у Маскву і вып'ю кубак кавы. Калі пасля сённяшняга канцэрта я здолею заснуць — дык добра, а калі не — прыйдзецца дома гадзіну адпачыць. Потым я вазьму скрыпку і буду іграць. Пасля буду разбірацца з пісьмамі, якіх за некалькі дзён беларускага тура назбіралася, напэўна, сорак—пяцьдзесят. Я проста не магу перадаць, якую неверагодную колькасць пошты я маю — асабліва ў сувязі з дабрачынным фондам. Людзям, якія просяць аб чымсьці, прыходзіцца тлумачыць, што я ў першую чаргу дапамагаю таленавітым дзецям, і рабіць гэта трэба ва ўсіх былых рэспубліках Саюза, бо зараз усе яны знаходзяцца ў цяжкім становішчы.

Далей па плану — прэс-канферэнцыя, куды з'едзецца ўся сталічная прэса. Потым — рэпетыцыі дома і ўвечары канцэрт у клубе «Маналіт», дзе не толькі стыпендыятам майго фонду, але і мне таксама прыйдзецца нешта выканаць. Вось і ўвесь дзень!

— Акрамя насычанага працоўнага дня, вам яшчэ прыходзіцца і на сцэне траціць неверагодную колькасць эмоцый. Адкуль берацe сілы?

— Ад вас, ад маёй публікі!

— Заўважна, што ў аркестры «Віртуозы Масквы» з'явіліся новыя людзі. У вас «цякучасць кадраў»?

— Я мяркую, што трэба разглядаць аркестр не як музей мадам Цюсо, а як жывы арганізм. Усякі жывы арганізм патрабуе час ад часу абнаўлення. Так што я думаю, што гэта вельмі добры і нармальны працэс, калі ў аркестр прыходзяць маладыя людзі і жадаюць чаму-небудзь навучыцца.

— На канцэртах у Беларусі вы ігралі на новым інструменце. Раскажыце, адкуль ваша новая скрыпка?

— Так. Але да гэтага я іграў на скрыпцы «Габеці», якая таксама мае сваю незвычайную гісторыю. Калі савецкае войска святкавала Перамогу ў Берліне ў 1945 годзе, Жукаў запрасіў на канцэрт маскоўскіх славутасцяў, у тым ліку і балерыну з Вялікага тэатра, якая выконвала адажыо з балета Чайкоўскага з саліруючай скрыпкай. Гэтае сола тады іграў бацька сёння знакамітага артыста Аляксандра Шырвінта. Пасля канцэрта падышоў маршал Жукаў і пагутарыў з ім, спытаў пра скрыпку. Бацька Шырвінта, тады яшчэ малады чалавек, адказаў: «Жахлівая ў мяне скрыпка, проста шафа нейкая...» Жукаў загадаў, каб музыкант паехаў з прыстойным інструментам. Ён і паехаў з гэтай скрыпкай, якую потым набыў прафесар Янкелевіч, мой настаўнік, а пасля яго смерці яна засталася мне.

Увесь час я на ёй іграў, і аднойчы пасля аднаго канцэрта ў Францыі да мяне прыйшлі нейкія людзі і сказалі «Вы цудоўна ігралі, але вось толькі скрыпка ў вас не вельмі добрая. Мы вам прынясём іншую». — «Якую?» — «Страдыварыуса». Я тады падумаў, што гэта жарт, але свой адрас ім пакінуў. На наступны дзень яны прынеслі скрыпку і прапанавалі паспрабаваць. Я паспрабаваў і мне вельмі спадабалася. Але грошай, каб яе набыць, у мяне не было, няма і ніколі ў жыцці не будзе. А гэта скрыпка — уласнасць аднаго швейцарскага банка. Там сабралася праўленне, і яны вырашылі даць мне інструмент у пажыццёвае карыстанне. Атрымліваецца, што скрыпка — не мая, але я магу на ёй іграць.

— Уладзімір Тэадоравіч, ці ёсць на свеце горад, у якім вы выступаеце з нейкім асаблівым пачуццём?

— Ды я заўсёды выступаю з незабыўным асаблівым пачуццём!

— Ці прыедзеце вы ў Беларусь у наступным годзе?

— Як Бог дасць, загадваць не буду. У мяне жахлівы графік, але тым не менш вы яшчэ пачуеце, што ўсё мае свой працяг. Жыццё нашае — гэта ланцуг працягаў. У мяне было праслухоўванне цудоўных дзяцей у Рэспубліканскім музычным каледжы ў Мінску — і гэта абавязкова будзе мець свой працяг. Пакуль гэта сакрэт, бо я не прывык казаць пра тое, чаго яшчэ няма, але я думаю пра гэта...

* * *

Прадстаўнік дабрачыннага фонду Уладзіміра Співакова ў Беларусі, дырэктар Магілёўскай абласной філармоніі Уладзімір Браілоўскі паведаміў таксама журналістам аб выніках праслухоўвання маладых музыкантаў, якое адбылося ў Мінску пад час беларускага тура «Віртуозаў Масквы».

Стыпендыю фонду атрымаў навучэнец Рэспубліканскага музычнага каледжа, вучань 6-га класа, лаўрэат міжнародных конкурсаў Алег Яцына. Заахвочвальныя прэміі прысуджаны навучэнцам рэспубліканскага каледжа Георгію Анішчанку, Аляксандру Музыкантаву, Андрэю Шынкевічу і Яўгену Ляттэ, а таксама вучаніцы Магілёўскага каледжа-гімназіі музыкі і харэаграфіі Ганне Пукінскай. Віншуем!

Ілона ІВАНОВА.
Фота Аляксандра ЛІЦІНА.

СЁННЯ

СОНЦА

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск –	4.43	21.32	16.49
Віцебск –	4.25	21.30	17.05
Магілёў –	4.32	21.21	16.49
Гомель –	4.37	21.11	16.34
Гродна –	4.58	21.47	16.49
Брэст –	5.09	21.38	16.29

МЕСЯЦ

Першая квадра 2 чэрвеня

З 13.22 — 10-ыя месяцавыя суткі.
З 18.18 Месяц — у сузор'і Шаляў, да гэтага ў Дзеве.

ІМЯНІНЫ

ПР. Уладзімірскай іконы Божае Маці. Роўнаапп. цара Канстанціна і царыцы Алены

К. Караля, Лешка

НАДВОР'Е

Сёння ўдзень па рэспубліцы захаваецца пераменная воблачнасць, у заходніх раёнах дажджы, месцамі навальніцы. Тэмпература паветра ў Віцебску і Магілёве — 22—24, Мінску — 23—25, Гродне і Гомелі — 24—26, Брэсце — 25—27 градусаў цяпла.

У наступныя двое сутак: 4-га — у заходніх і цэнтральных раёнах, 5-га ўначы — па паўднёва-ўсходняй палавіне рэспублікі кароткачасовыя дажджы, месцамі навальніцы. Тэмпература ўначы — 12—17, 5-га па паўночным захадзе — 9—14, удзень — 19—24; 4-га па паўднёваму ўсходу да 28 градусаў вышэй нуля.

Выпуск № 18 (406)

Рубрыку вядзе Мікалай ЧАХОЎСКІ

Карміць трэба. Але не перакормліваць!

Ніхто не адважыцца сказаць, што вясна гэтага года вельмі ўжо адметная. Пад Мінскам нават маразоў не было. Маецца на ўвазе працяглы іх перыяд — дні тры ці чатыры. Толькі недзе ў Стаўбцоўскім раёне ды на Палессі крыху пагулялі гэты свавольнік.

Вядома, усе агародныя культуры спаўна выкарысталі працяглае цяпло, сонца і вільгаць. На кожным участку зелянеюць культурныя расліны.

Першыя самастойныя крокі расліны заўсёды адказныя. Караням, колькасць якіх імкліва павялічваецца, неабходны ў першую чаргу фосфар. Вядома, не ў гранулах, а ў растворы. Надзейныя носьбіты (хоць і не ў дастатковай колькасці) гэтага элемента — перагной і кампост, а яшчэ гранулы суперфасфату.

Настой суперфасфату гатаваць так: у эмаліраванае вядро ўсыпаць 300—400 г двайнога суперфасфату ці да 500 г звычайнага. Заліць вадою, падагрэтай да 50 градусаў. Сістэматычна мяшаць. Праз суткі-другія наш прадукт растворыцца ў вадзе. Асадак зліць — у ім якраз наша выцяжка. Мутнаватае рэчыва на дне выкінуць на кампостную масу ці на гной — там так званыя «спадарожныя» элементы.

Для падкормак браць дзесятую частку гатовай выцяжкі — крыху менш за літр. Уліваць у калодзежную ці дажджавую ваду (тое ж вядро) і паліваць пад корань.

Можна выкарыстоўваць попел, асабліва той, які перагарэў у печы на пыл. На вядро браць літровы слоік. Заліваць вадою і зноў настойваць, зліваць з асадку. У тым канцэнтраце будзе шмат калію і кальцыю (часам трэць), амаль дзесятая частка суперфасфату і зусім нямнога мікраэлементаў. Але ўсе яны надзвычай карысныя. На вядро вады для падкормкі бяруць літр. І абавязкова дадаюць настой гною (1:8) і суперфасфату.

Морква, цыбуля, радыска, пятрушка, кроп узмоцнена фарміруюць сапраўдныя лісточкі. У зямлі іх каранёвая сістэма што той павуцінны клубок: ва ўсе бакі і ў глыбіню бягуць карані. Яны шукаюць розныя элементы сілкавання. Разам з фосфарам, які спрыяе атрыманню больш буйных пладоў (і іх многа!), патрэбны азот, калій і кальцый, для цыбулі — яшчэ і сера. Вельмі дарэчы будуць вадзяністыя выдзяленні жывёлы, якія якраз і ўтрымліваюць падобныя элементы. Мачу разводзяць у чатыры—пяць разоў чыстай вадою. А ўносяць пад корань — вядро на два пагонныя метры. Можна апрацаваць і лісце. Але канцэнтрацыя раствору ў тры-чатыры разы слабейшая, цвёрдых частак няма.

Апошні перыяд развіцця раслін пачынаецца пасля масавага цвіцення і працягваецца да збору ўраджаю. Зноў неабходны ўмераныя дозы азоту і калію, а для дружнага выспявання — і фосфар. У гэты перыяд добра падкарміць бульбу раствораm каравяку. Там будзе ўсяго дастаткова, у тым ліку і мікраэлементаў.

Як адзначылі, азот найбольш неабходны ў сярэдзіне вегетацыі. Толькі ў ранніх культур пік прыпадае на познюю вясну. Зазначым яшчэ, што радыска, кроп, пятрушка «просяць» азоту ў большай колькасці, чым морква і нават буракі, бо павінны нарасціць вонкавую зялёную масу.

Вялікае значэнне мае сам падбор элементаў сілкавання. Важна, каб не было рэзкага перакосу ў бок аднаго з іх. Напрыклад, у час цвіцення і тым больш перад ім даваць азот проста шкодна. Памідоры і агуркі будуць «жыраваць», а пладоў не завяжуць, ці завяжуць, але позна. Самі плады будуць вадкімі. Калі яшчэ і высокая тэмпература, то расліны могуць наогул скідваць кветкі.

Вынікі любой падкормкі можна пабачыць не раней чым праз два тыдні. Таму не спяшайцеся, калі вам раптам здалося, што расліна не адрэагавала, не прыбавіла ў тэмпах росту. Аддача будзе! І толькі праз 14 ці 20 дзён рабіце паўторную падкормку. Лепш гэта рабіць вечарам пасля дажджу ці паліву. Мэтазгодна рабіць у міжрадкоўях баразёнкі і заліваць туды нашы «лекі», закрываючы разоры. Усё карыснае паступіць па прызначэнню — да каранёў.

Выключэнне можна зрабіць толькі для агуркоў. Яны любяць частыя падкормкі (на тыдзень да двух!), палівы падагрэтай на сонцы вадой. І палівы не толькі пад корань, але і па лісцях. Чым больш частая «лазня», тым вышэйшыя тэмпы развіцця і, вядома ж, больш важкія зборы.

Перапіска з чытачамі

Л. А. Жызнеўскаму, г. Баранавічы

Здавалася, што хвароба дрэў на рак — ужо пройдзены этап. Але не-не ды прыходзяць пісьмы пра гэту небяспечную, амаль на 100 працэнтаў невылечную хваробу. Вось і вы напісалі ліст...

Нягоды ідуць ад спораў грыбка. Парша, напрыклад, навальваецца на лісце і плады, какамікоз — спачатку на плады і лісце, а пасля «сушыць» галінку. Рак мае справу з карой і драўнінай. Заўсёды селіцца на разгалінаваннях, у нейкім «ціхім» куточку. Спачатку стварае ямку на кары, пасля пранікае глыбей, да драўніны. На двухгадовай ране відаць кольцы драўніны, «апрацаваныя» хваробай. Калі на гэтым месцы зрабіць перпендыкулярны разрэз, то ўбачым, што тканкі дрэва пацямнелі і ўнутры. Як правіла, такая галіна засыхае. Калі ў ёй жыццё нейк тлее, то ні сапраўдных лісточкаў, ні пладоў нармальных памераў няма.

Дрэва трэба мяняць. Магчыма, часовы вынік дасць ачыстка раны. Працаваць вострым нажом. Дайсці да здаровых месцаў. Пасля апрацаваць двойчы праз тры—пяць дзён медным купарвасам (10 г на літр вады). Замазаць садовым варам.

Паглядзець, ці не хвараюць дрэвы ў сваім садзе і садзе суседа. Разам змагацца з бядою.

На нашым малюнку якраз гэты небяспечны рак.

Алене Копаць, Слаўгарадскі раён.

Праполка — справа тонкая. Тут нельга «перагінаць» палку. А як робім мы? Часцей за ўсё замест лёгкага рыхлення амаль пеpакопванне міжрадкоўяў. У выніку насенне шкодных раслін вываpочваецца наверх ці бліжэй да паверхні і, безумоўна, кранаецца ў рост. Яму якраз і не хапала паветра, каб шпарка кінуцца ўслед за культурнымі раслінамі. Яшчэ мы не выдзіраем карані. Абарвём зверху траўку і думаем, што работа зроблена. Пупышкі росту засталіся. І літаральна праз дзень-два зноў зелена ад пустазелля.

У продажы ёсць спецыяльная матычка-пальольнік. Яе мы прывoдзілі на малюнку. Такой прыладай дастаткова адзін раз правесці па пустазеллю, заглыбіўшы лязо на 0,5—1 см, і ўсё будзе найлепшым чынам. Карані згніюць у зямлі самі, а верхняя частка, зрэзаная нажом, высахне на сонцы.

Аддзел «Сядзіба» вельмі часта цытуе выказванні амерыканскага даследчыка Мітлайдэра. Яго градка полецца адзін раз. Потым не рыхліцца, і таму і пустазелля няма. Насенне, якое занясуць птушкі, агульнага малюнка не псуюць, бо яго літаральна адзінкі. Да таго ж непажаданых «гасцей» губіць высокая канцэнтрацыя хімугнаенняў.

Падвядзём вынік: каб градка не зарастала, не пераварочвайце зямлю. Не пакідайце вялікіх каранёў пырніку, не рассякайце іх. Абавязкова рабіце праполку ў сухое надвор'е: выкінутыя «ворагі» загінуць на сонцы.

А. К. Калінінай, Мінскі раён.

Вясна і пачатак лета — найлепшы перыяд для падкормкі дрэў і кустоў азотнымі ўгнаеннямі. Гэты элемент вельмі рухавы. Яго «забірае» паветра, ён вымываецца ў ніжэйшыя слаі глебы дажджамі. Таму вельмі важна ўносіць азотныя тукі, як падкрэслівалі не раз, у невялікіх дозах і некалькі разоў. Энергія будзе выкарыстоўвацца поўнасцю. Асабліва «лятучая» мачавіна (карбамід). Салетра больш устойлівая.

Цяпер кінем позірк на прыствольныя кругі. Пераважная большасць каранёў-працаўнікоў якраз за межамі сучкоў. Глыбіня залягання — 30 см—1 метр. Вось сюды і трэба даць нашы веснавыя «абеды». Пад лапату ці плуг. Норма — 0,5-літровы слоік на 15-гадовае дрэва і дзве-тры шклянкі — пад больш сталае. Асабліва карыснымі будуць азотныя ў год добрага ўраджаю.

Другі раз кормім азотам пасля ападання так званай лішняй завязі. Гэта бывае ў чэрвені, бліжэй да другой паловы. «Нормы» можна павялічыць на чвэрць.

Сяляне маюць гной — самы цудоўны з усіх элементаў сілкавання. Яго нельга проста раскідваць пад дрэвамі. Абавязкова закрываць пад лапату ці плуг. А норма тут такая — вядро на 1 кв. метр, добра разбіць. І не сушыць, а адразу ж змясціць пад пласт зямлі. Калі гэтага не зробім, то да «адрасата» — каранёў дойдзе малая доза ўгнаенняў. Больш панясе паветра, забруджваючы навакolле. Асабліва шмат страцім азоту — самага каштоўнага, што ёсць у гноі.

Ураджай па... знаках задыяку

Наступіў апошні месяц сяўбы і першы месяц лета — чэрвень. Многае шпарка ідзе ў рост, радуе вока гаспадароў. Але што-небудзь ды не ўдалося людзям зрабіць як след. Выправіць хібы якраз не позна. Тым больш, што наступіўшы месяц прагназіруецца цяплейшым чым сярэднія лічбы.

Вось якія найлепшыя дні для пасадак і пасеваў у чэрвені. Баклажаны — 3—7, рэдзька — 17, 18, гарох і фасоля — 3—7, капуста (усе віды) — 25, бульба — 10—12, цыбуля на пяро — 6—11, цыбуля на рэпку — 10—12, морква — 15—16, агуркі і кукуруза — 25, перац салодкі — 6—10, памідоры — 6—9, пятрушка на ліст — 25, на корань — 11—12, 15—16, радыска — 11—12, буракі сталовыя — 11—12, 15—16, 20—21, кветкі з насення — 1—5, 28—30.

З 1 чэрвеня па 10 і з 25 па 30 Месяц будзе расці (садзім-сеем усё, што фарміруе ўраджай над зямлёю); з 11 па 24 чэрвеня Месяц убывае (садзім-сеем усё, што дае ўраджай у глебе).

У чэрвені «забароненых» дзён тры — 13,14 і 24. Неспрыяльных больш — 16—18, 22—23, 26—27.

Каб папярэдзіць пытанні чытачоў, адзначым, што цяпер з'явілася нямала розных складальнікаў. Кожны на свой манер «чытае» зорнае неба. Хто з іх мае рацыю, а хто робіць памылкі, праверце практыкай. Каляндар, які прапануе газета «Звязда», складзены прафесарам Феліксам Вялічкам (Масква). Газета друкуе яго парады штогод. Яны правераны практыкай. Ніводнага званка ці сігналу, што нешта атрымалася нядобра.

Брашуры якраз да сезона

Працягваецца продаж брашурак «Ураджайныя градкі» (газета «Для Вас»). Акрамя Мінска, дзе гэта работа добра пастаўлена ў магазінах «Сельгасхімія» (Чырваназорная, 8) і «Сельгаскніга» (праспект Скарыны), наша выданне ёсць у магазінах «Сельгасхімія» Гомеля і Гродна, раённых паштовых аддзяленнях Рагачова і Шчучына.

Можна заказаць выданні ў рэдакцыі. Але іх цана большая, бо сёння вельмі дорага каштуе перасылка: 6000 рублёў — за адзін экземпляр і 5500 рублёў — за два і больш экземпляраў (за кожны).

У нас ёсць наступныя брашуры: № 17 (як атрымаць тону памідораў і 500 кг бульбы з соткі, а яшчэ высокія ўраджаі перцаў, баклажанаў, фізалісу, тытуню); № 18 (агарод па-замежнаму — ЗША, Англія, Чэхія); № 19 (усё пра сад — пасадкі, угнаенні, абрэзка, прышчэпкі і г. д.); № 21 (кветкі ля дома, здабыткі ўмельцаў).

З любога паштовага аддзялення на разліковы рахунак газеты «Звязда» вышліце перавод з указаннем нумароў брашур. Разліковы рахунак газеты такі: 3012210270016 код 739 у АКБ «Белбізнесбанк» г. Мінска. Адрас газеты: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А, «Звязда».

Разборліва ўкажыце свой адрас з індэксам, прозвішча, імя і імя па бацьку. Якія брашуры жадаеце набыць (нумары), паведамляйце ў ніжняй частцы грашовага пераводу (паметка «Для пісьма»). Як толькі прыйдзе перавод, адразу ж высылаем бандэроль. У канцы мая высылалі брашуры па заказах да 25 мая ўключна.

«Паласа перашкод» на... дрэве

Кожны год тысячы вусеняў, мурашак, тлі, клапоў, мух, розных лічынак атакуюць дрэвы. Яны бы разбойнікі з'ядаюць і нішчаць плады і лісце. Чалавек мусіць прымяняць розныя атруты, апырскваць дрэвы. Але многія шкоднікі прызвычаіліся і да ядаў. Мы на іх льём атруту, а ім хоць бы што. Быццам смяюцца з нас. Ды і само прымяненне хімічных сродкаў не зусім бясшкоднае. Дзе-небудзь ды пакіне след.

З ворагамі саду можна змагацца і падручнымі сродкамі. Напрыклад, прыладжваць на ствалы лоўчыя паясы, паперу, нават шлангі, разрэзаныя і напоўненыя вадкай змазкай для матораў. Вось вам і свая «паласа перашкод».

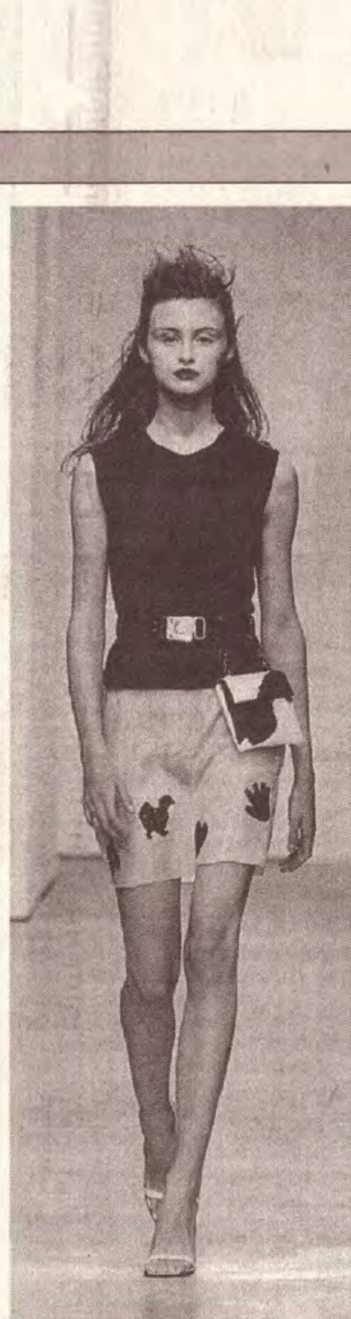
Шланг да 3—5 см у дыяметры, які выйшаў са строю, разрэзаць на кавалкі ўздоўж і ўпоперак. Востры нож добра яго рэжа, калі папярэдне крыху разагрэць у вадзе.

Пры надзяванні на ствол шлангаў клапаціцца, каб полая частка была звернута да нас пад вуглом у 100—120 градусаў. Замацоўваем прыстасаванне дротам ці стужкай з поліэтылену (не гніе і наогул не псуецца). Адтуліну запаўняем салідолам ці іншай змазкай. Яна не павінна засыхаць ці пакрывацца плёнкай. Час ад часу аглядаем яе і папраўляем.

Шкоднікі ідуць знізу ўверх (вясна) і зверху ўніз (лета і восень). Дасягаюць узведзенай намі перашкоды і даюць «задні ход». Тыя з іх, хто рызыкне пераадолець «паласу перашкод», абавязкова загразне ў салідоле.

Каб гэтая перашкода дзейнічала бездакорна, умовы павінны быць такімі: ствол без адтулін і ямак; сама гума без дзірачак, добра прыліпае да дрэва; абвязка шланга толькі ўнутры; шланг запоўнены да краёў змазкай. Вядома, ніякіх «кладачак», «дошчачак» для перапраўвы не павінна быць.

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

МОДА

Дзірка на таліі — каб дыхала цела?

Віншую «худышак» жаночага полу — нарэшце і на вашай вуліцы настала свята. У часопісах мод адзенне летняга сезона дэманструюць бязгрудыя хударлявыя дзяўчынкі з вузенькімі плечыкамі. Новае пакаленне мадэляў не можа пахваліцца пышнымі формамі. І худзізну мадэльеры не хаваюць, наадварот, акцэнтуюць.

Майкі, бодзі, блузкі ды сукенкі на лета маюць максімальна просты сілуэт. Яны не абцяжараныя дэталямі: няма не толькі кішэняў, каўняроў, але і рукавоў. Уся летняя вопратка трымаецца на плячах на шлейках — вузкіх ці шырокіх. А самая эксплуатуемая мадэль — асіметрычная. У ёй адно плячо схаванае пад шырокай шлейкай, а другое застаецца адкрытым або перасякаецца тонкай палоскай.

Дарэчы, палоска — вельмі папулярны малюнак на тканіне. Кветкавы малюнак практычна адсутнічае, калі не лічыць аплікацый і вышыўкі. У каляровай гаме пераважаюць ружовы, бэжавы, светлашэры, белы, чорны. Хаця выкарыстоўваюцца таксама чырвоны, блакітны, салатавы, жоўты. Многія рэчы шыюцца з празрыстых тканін. Пры гэтым ліф сукенак аздабляецца карункамі, што робіць вопратку вельмі падобнай на ніжнюю бялізну. Уласна, стыль так і называецца — бялізнавы. Карункі прышываюцца нават на штаніны джынсаў, не кажучы пра ніз майкі.

Гэтым летам сарафаны ды майкі выглядаюць так, быццам па іх добра прайшліся нажніцамі. На адной рэчы можа быць адразу тры дзіркі. Месцазнаходжанне апошніх вызначаецца фантазіяй мадэльера і нярэдка аказваецца самым нечаканым: і на таліі, і на клубах. Хто камплексуе хадзіць у дзіравай сукенцы ці штанах, можа звярнуцца да збітых, але ўсё ж так і не надакучыўшых разрэзаў. Самыя модныя разрэзы па баках, прычым як на доўгай спадніцы, так і на шырокіх шаўковых штанах. Хаця кароткая даўжыня не выціснутая, перавага аддаецца максі. Такой павінна быць спадніца-парэа. Зрабіць яе проста самастойна. Дастаткова абгарнуцца прамавугольным кавалкам тканіны і замацаваць яго на таліі якім-небудзь зажымам. Такі камплект са спадніцы-парэа і майкі-безрукаўкі часопісы мод называюць ледзь не уніформай гэтага сезона.

Затое кітайская сукенка з экзатычнай засцежкай, што пачынаецца ад сярэдзіны каўнярастойкі спераду і заканчваецца недзе пад маленькім кароценькім рукаўчыкам, на такую ролю не прэтэндуе. Вядома, усходнія матывы не ўсім даспадобы. Хто ж з задавальненнем «апранае» новы вобраз і валасы прыбірае па-ўсходняму, і бровы «выпрамляе» з дапамогай алоўка.

Папулярныя тонкія металічныя бранзалеты знаходзяць «прытулак» аж на перадплеччы. А талію акцэнтуюць шырокія паясы з тканіны ці скуры з груваcткімі круглымі ці прамавугольнымі спражкамі, падобнымі на тыя, што насілі ў 70-х. Дарэчы, з тых гадоў узятыя туфлі ды басаножкі на тонкім высокім абцасе, а таксама шлейка-пятля ў доўгіх прамых сукенках.

Жанна КАТЛЯРОВА.

З ЗАЛЫ СУДА

Смяротны доўг прадпрымальніка

Уладзімір Канстанцінаў доўгі час лічыўся на Лоеўшчыне адначасова і ўдачлівым камерсантам, і «крутым» хлопцам. Бо, па-першае, будучы яшчэ непаўналетнім, ён стаяў на ўліку ў РАУС, а пасля яго двойчы судзілі, а, па-другое, грошы да яго так і ліплі. Паспрабаваў ён пасля выхаду з калоніі папрацаваць у аўтапарку слесарам ды сталяром, але прыйшоў да высновы: няма дурняў — пры такой напрузе і конь капыты адкінуць можа. Таму і падаўся ў «чаўнакі», заняўся перапродажам спірту, цукру, іншых харчовых і прамысловых тавараў. Так працягвалася да таго часу, пакуль фартуна не адвярнулася ад яго і ён не залез у даўгі да іншага прадпрымальніка. Неўзабаве той заявіў, што ўсе тэрміны вяртання пазыкі даўно прайшлі, а ты, маўляў, не «целішся». Давай, раскашэльвайся...

Кінуўся той туды-сюды, у каго б перахапіць паўтары тысячы долараў, але ніхто яму насустрач ісці не хацеў. Відавочна, у невялікім гарадку ведалі, што за птушка такая Канстанцінаў. І тут на дапамогу нечакана прыйшоў Сяргей Андрэявец, з якім яго звязвала даўняя дружба. Ён пасля заканчэння эканамічнага факультэта Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта нейкі час працаваў у мясцовым райаграпрамысловым аб'яднанні, а потым таксама заняўся камерцыяй.

— Патрэбнай табе сумы ў мяне няма, — сказаў ён, —але я магу пазычыць грошы ў дзвюх жанчын. Яны мне павераць. А ўмовы як ва ўсіх: за месяц 20 працэнтаў дадатковых да тых 1500 «баксаў».

— Ты сапраўдны сябар, — пацiснуў яму руку Уладзімір. — Дзякуй, што выручыў.

Атрымаўшы грошы, Канстанцінаў вырашыў «крутануць» іх, пусціць у абарот, каб мець навар. А менавіта на ўсю суму ён закупіў у Светлагорску спанбонд (укрывачны матэрыял для цяпліц) і павёз яго ў Херсонскую вобласць. Ды толькі пралічыўся, тавар раскуплялі дрэнна. Пераехаў з ім у Смаленскую губерню. І там — тое ж самае. Грошы, як кажуць, амярцвелі ў тавары. Кінуўся ён у Падмаскоўе — таксама няма жаданага выніку.

А між тым тэрміны аддачы доўгу Андрэяўцу даўно ўжо мінулі. Жанчыны трывожацца, тармосяць Сяргея: у чым справа? Нервуецца і той — куды падзеўся Канстанцінаў, што ён сабе думае, вунь да якіх памераў выраслі тыя працэнты за пяць месяцаў. І вось Уладзімір нарэшце з'явіўся ў Лоеве. З пустым кашальком і ў дрэнным настроі, які тапіў у спіртным. Напамінак аб вяртанні доўгу (і не толькі Андрэяўцу) пачаў успрымаць з раздражненнем і па п'янай лавачцы заяўляць:

— Вось вазьму ў рукі абрэз і разлічуся з крэдыторамі.

Вядома, ніхто тады не мог падумаць, што гэтыя пагрозы набудуць рэальны змест. І памыліліся. Развязка наступіла ў мінулым жніўні. Канстанцінаў, Андрэявец і яшчэ некалькі прадпрымальнікаў у той дзень не раз і не два наладжвалі выпіўку. У тым ліку і на беразе старога рэчышча Дняпра, дзе ва Уладзіміра было памяшканне для захоўвання лодачнага матора і рыбалоўнага рыштунку. Андрэявец да таго захмялеў, што не змог ісці і заснуў там. Канстанцінаў замкнуў яго ў памяшканні, а вечарам прыйшоў разбудзіць. І калі той, крыху працверазеўшы, напомніў яму пра доўг, рабром вясла чатыры разы агрэў яго па галаве. Потым пацягнуў труп да берага і скінуў яго ў ваду з высокага абрыву, а сам накіраваўся ў гарадскі парк на дыскатэку, дзе весяліўся да таго часу, пакуль родзіч не заўважыў на яго куртцы кроў. Канстанцінаў тут жа рэціраваўся з танцаў і, каб схаваць сляды злачынства, на беразе Дняпра спаліў куртку.

Яго арыштавалі праз тры дні, калі знайшлі труп Андрэяўца.

А потым было следства, якое цягнулася доўга. Калегія па крымінальных справах Гомельскага абласнога суда вынесла яму прыгавор: пятнаццаць гадоў пазбаўлення волі з адбыццём першых 5 у турме і астатніх — у папраўча-працоўнай калоніі строгага рэжыму з прымусовым лячэннем ад алкагалізму.

На судзе Канстанцінаў спрабаваў выкруціцца: маўляў ён не забіваў свайго сябра, аб чым сцвярджаў і ў касацыйнай скарзе ў Вярхоўны суд краіны. Але той, дэталёва вывучыўшы ўсе абставіны справы, пакінуў прыгавор абласнога суда без змянення.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

Старонка Паўла Глобы

4 ЧЭРВЕНЯ, ЧАЦВЕР

Рэкамендацыі. Захоўвайце дакладнасць, прытрымлівайцеся закона і дагавора, заключанага раней. Лепш быць у ролі падначаленага, чым кіраўніка. Можна пачынаць судовыя працэсы, якія маюць на мэце аднаўленне справядлівасці. Спрыяльны час для перагавораў, паступлення на новую работу. Можна займацца рамонтнымі і будаўнічымі работамі, устанаўліваць сігналізацыю, што-небудзь майстраваць, але нельга ламаць і рушыць. Будзьце асцярожнымі з колючымі і рэжучымі інструментамі. Забараняецца хлусіць, даваць ілжывыя абяцанні. Захоўвайце строгасць у жаданнях.

Медыцына. Нельга перагружаць ныркі, эндакрынную сістэму, падстраўнікавую залозу, пазваночнік. Спрыяльны час для ўмацавання зроку, памяці, лячэння хвароб галаўнога мозгу, лёгкіх. Не прымайце сёння антыбіётыкі, абмяжуйце ўжыванне вадкасці.

Падрыхтавана да друку спецыяльна для «Звязды» астралагічным цэнтрам «АРБА».

ПРАЦЯГ ТЭМЫ

Такі няўлоўны прыватны сектар...

Праблемы з вывазам бытавых адходаў узнікаюць з-за недастатковай свядомасці гараджан

Менавіта такога меркавання прытрымліваюцца спецыялісты Магілёўскай гарадской інспекцыі прыродных рэсурсаў і аховы прыроды, падкрэсліваючы пры гэтым, што гаворка ідзе перш за ўсё пра прыватны сектар абласнога цэнтра.

Справа ў тым, што, як і раней, у савецкія часы, так і цяпер, існуе наступны парадак: прыватны домаўладальнік павінен наведаць спецыяльнае аўтапрадпрыемства, якое займаецца вывазам смецця, заключыць пісьмовы дагавор, заплаціць грошы ў аддзяленні банка за год, і толькі пасля гэтай працэдуры машына будзе забіраць бытавыя адходы з канкрэтнага пункта. У Магілёве налічваецца каля 18 тысяч землеўладальнікаў, але дагаворы са спецаўтапрадпрыемствам заключылі на сённяшні дзень толькі каля трох тысяч гаспадароў.

Зусім не кошт паслуг па вывазу смецця ўплывае на нізкую актыўнасць жыхароў прыватнага сектара. У месяц кожны жылец павінен плаціць 2400 рублёў, гэтак жа, як і ў шматпавярховых дамах, што не вельмі цяжка для кішэні нават малазабяспечаных людзей. Многія з іх проста не жадаюць траціць час і мець дадатковыя клопаты з наведваннем нейкай установы і ашчадкасы, бо для іх лягчэй пазбавіцца ад смецця ў спакойны час і ў нялюдным месцы, якое на мове спецыялістаў называецца несанкцыяніраванай звалкай. «Нельга сказаць, што Магілёў вельмі ўжо захламлены і забруджаны, але становішча яшчэ вельмі далёкае ад нармальнага», — каменціруе супрацоўнік гарадской інспекцыі аховы прыроды Канстанцін Цеплякоў.

Эколагі і зараз шкадуюць, што ў Беларусі немагчыма прымяніць вопыт еўрапейскіх краін, у прыватнасці Германіі. Там кожны муніцыпалітэт устанаўлівае фіксаваны падатак на вываз і утылізацыю бытавых адходаў, які ў любым выпадку трэба плаціць кожнаму жыхару, дзеючае ж беларускае заканадаўства падобны від падаткаабкладання не прадугледжвае.

Ёсць і іншы шлях барацьбы з несанкцыяніраванымі звалкамі на берагах рэк і ў ярах: сёлета санітарныя службы і экалагічная міліцыя Магілёва праводзілі шэраг рэйдаў па прыватнаму сектару горада, імкнуліся паўплываць на сітуацыю штрафнымі санкцыямі. Але для таго, каб скласці пратакол аб адміністрацыйным праваапарушэнні, трэба канкрэтнага чалавека злавіць каля звалкі з вядром смецця, што ўяўляецца малаверагодным. А за адсутнасць дагавора са спецаўтапрадпрыемствам пакараць грашовым штрафам сама меней незаконна, а таму і немагчыма, вось угаворы і застаюцца працяглы час адзінай зброяй інспекцыі па ахове прыроды.

Але гарадскія ўлады ўсё ж такі здолелі за апошні год палепшыць сітуацыю з вывазам бытавых адходаў з прыватнага сектара. За кошт сродкаў небюджэтнага фонду аховы прыроды на вуліцах «прыватнікаў» устаноўлены кантэйнерныя пляцоўкі. Магілёўскі гарвыканкам не стаў чакаць, калі ўдасца пераканаць домаўладальнікаў жыць цывілізавана, а сам арганізаваў вываз смецця, і, па агульнаму меркаванню, грошы тут улажылі ў добрую справу.

Адначасова з гэтым праводзіцца эксперымент: кантэйнеры для смецця маюць розныя колеры і надпісы і, у адпаведнасці з імі, бытавыя адходы грамадзяне павінны сартаваць. Але збіраць асобна макулатуру, шкло і арганіку нашы людзі яшчэ не хутка прызвычаяцца, культуру нармальнага абыходжання з адходамі сваёй жыццядзейнасці ўдасца, напэўна, прывіць толькі наступнаму пакаленню. Гэты эксперымент якраз і робіцца «на будучае», таму што пакуль размова аб паасобнай перапрацоўцы бытавых адходаў у Магілёве не ідзе. Мясцовы смеццеперапрацоўчы завод выйшаў са строю гады тры таму, ягонай рэканструкцыяй ушчыльную яшчэ не займаліся, хаця адпаведны праект існуе. Прычына знаёмая і зразумелая: не хапае фінансавых сродкаў. Таму ўсе бытавыя адходы Магілёва складзіруюцца на палігоне, першая чарга якога на сённяшні дзень запоўнена ўжо на 70 працэнтаў.

Гарадскія ўлады атрымалі некалькі прапаноў, якія датычацца перапрацоўкі бытавых і прамысловых адходаў, ад замежных фірмаў. Апошняя з іх — ад нямецкай фірмы «Хафнер». Размова ішла аб будаўніцтве ў Магілёве завода па перапрацоўцы таксічных адходаў на 150 тысяч тон у год. Прапанова была, на першы погляд, вельмі прывабная, тым больш, што будаваць прадпрыемства меркавалася выключна за нямецкія грошы. Але потым высветлілася, што значную частку аб'ёмаў для перапрацоўкі замежнікі планавалі прывозіць на новы завод з Германіі. Зразумела, што даць згоду на ўвоз у краіну і горад таксічных адходаў, якія, хутчэй за ўсё, па нейкіх прычынах немагчыма утылізаваць у Германіі, кіраўніцтва абласнога цэнтра не магло. Гэтая прапанова адхілена, а іншыя гэтым часам яшчэ разглядаюцца.

Ілона ІВАНОВА.

Смецце выграб — і суседу?

Знешне райцэнтры Брэстчыны даволі добраўпарадкаваныя. Цэнтральная частка гарадоў, як правіла, чыстая і прыбраная, а вось ускраіны ў горшым стане.

Баранавічы ў мінулым годзе лічыліся адным з самых чыстых гарадоў вобласці. Магчыма, яно так і ёсць, але тут перад камунальнымі гаспадаркамі горада стаяць праблемы, якія з'яўляюцца тыповымі для ўсіх нашых населеных пунктаў.

Калі сярод індывідуальных забудоў ёсць хоць нейкая пустка, то яна абавязкова завалена смеццем. Сметнікі робяць на абочынах дарог, каля чыгункі, у прысадках і г.д. Напрыклад, урочышча Гай засмечана празмерна. Лес знаходзіцца ля горада, падступае да пасёлка тэкстыльшчыкаў і сюды, здараецца, прывозяць смецце нават на аўтамашынах.

Найбольшыя непаразуменні ўзнікаюць у прыватным сектары. Там пэўны працэнт дамоў не мае кантэйнераў для смецця. Дакладней, жыхары не хочуць мець.

— Адмаўляюцца катэгарычна, — кажа галоўны інжынер спецаўтабазы камунальнай гаспадаркі горада Яраслаў Давыдзюк, — гавораць, што сваё смецце яны спальваюць ці закопваюць у зямлю.

Вядома ж, гэта не так. Цяжка паверыць, што гаспадар свае бляшанкі ды шкло закопвае на сваім агародзе. Людзі часта скардзяцца: «Вось мы плацім за вываз смецця, а сусед кідае сваё ў наш кантэйнер».

Безумоўна, смецце трапляе да суседа, пад чыйсьці плот альбо ў прыдарожную канаву.

Хаця часта бываюць выпадкі, калі ў інтэрнаце ці кааператыўных дамах смецце ў поліэтыленавым пакеце выкідваюць прама ў акно з верхніх паверхаў.

Тут выступае праблема выхавання чалавека, маралі, але ўсё ж павінен існаваць закон ці пастанова мясцовай улады, якая абавязвала б уладальніка дома мець на сваім участку кантэйнер для смецця.

Дарэчы, і плата за той жа кантэйнер сімвалічная — усяго 2 тыс. 400 рублёў з чалавека.

Праўда, гэтых самых кантэйнераў таксама не хапае, як недастаткова і аўтамашын для вывазу смецця. У Баранавічах такіх машын 18, а неабходна мець 26 адзінак.

У выніку з некаторых сметнікаў у мікрараёнах смецце не вывозіцца тыднямі. І ад гэтага засмечваецца прылеглая тэрыторыя.

Вось і ў Ляхавічах, хаця там пражывае ўсяго 12 тысяч чалавек, праблемы тыя ж. Зноў жа, нервы кіраўніцтву камунгаса псуюць усё тыя ж гаспадары-прыватнікі. Смецце за імі прыходзіцца прыбіраць дзяржаве. Ды і грошай на добраўпарадкаванне горада не хапае. Але гэта праблема тыповая для ўсіх гарадоў вобласці.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

Віншаванні

*Шчыра віншую з днём нараджэння **Міхаіла Пятровіча КАВАЛЬКОВА**. Зычу здароўя, шчасця і радасці.*

Брат Валянцін, *г. Ельск.*

*Любага зяця **Эдуарда Віктаравіча КІСЦЕНЯ** сардэчна віншуем з днём нараджэння. Жадаем здароўя, дабрабыту, шчасця і радасці.*

Сям'я Гівойнаў, *в. Куркава.*

*Віншуем з днём нараджэння дарагую мамачку і любую жонку **Галіну Рыгораўну БОКША**:*

«Желаем счастья, светлых дней, Здоровья, что всего ценней, Дороги жизни подлинней и больше радости на ней».

Дзеці, муж, *г. п. Карэлічы.*

*Віншуем **Валянціна Мечыслававіча КУЛІНКА** з 40-годдзем. Жадаем здароўя, шчасця, сямейнага дабрабыту.*

Маці, сястра, *в. Зябкі Глыбоцкага раёна.*

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Рэгістрацыйны нумар 1.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ.

Рэдакцыйная калегія: У. АНДРЫЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), І. БАРАНОЎСКІ, У. ГОЙТАН, Л. ЛАХМАНЕНКА, М. МІХАЕВІЧ (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. МЯСНІКОЎ, Л. РЫЖАНКОВА (намеснік галоўнага рэдактара), С. ШАЎЦОЎ.

НАШ АДРАС: 220013, гор. Мінск, вуліца Б. Хмяльніцкага, 10-а, рэдакцыя газеты «Звязда».
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 68-29-19; намеснікаў галоўнага рэдактара — 32-44-12, 32-14-25, 32-35-05; аддзелаў: інфармацыйна-аналітычнага — 32-38-02, 68-28-14, 68-29-68, эканомікі — 32-31-21, 68-29-68, палітыкі — 68-27-57, 68-28-64, культуры — 68-29-42, 68-28-27, сацыяльных праблем — 68-28-69, пісьмаў — 68-27-47, маралі і права — 68-28-51, міжнацыянальных адносінаў — 68-27-40, 68-28-69, журналісцкіх расследаванняў — 68-28-38, 68-28-72, знешнеэканамічнай дзейнасці — 68-29-44; аглядальнікаў па праблемах: навукі і адукацыі — 68-28-31, экалогіі і ліквідацыі вынікаў Чарнобыля — 68-28-36; уласных карэспандэнтаў: у Гродне — 33-25-29, Гомелі — 53-13-92, Баранавічах — 7-26-02, Магілёве — 31-13-75, Паставах — 26-562; бухгалтэрыі — 32-22-03; даведкі па рэкламе і аб'явах — 32-04-52, 32-31-98. ФАКС: 68-27-79. E-mail: daily@zwyazda.belpak.minsk.by. http://www.zvyazda-daily.minsk.by.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі.

Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы

Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўступаць у перапіску з чытачамі.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку». Мінск, праспект Ф. Скарыны, 79.
Тыраж 87 610. Індэкс 63850.
Зак. № 3369.
Выходзіць 250 разоў на год.
Нумар падпісаны ў 20.15.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12